

Рокъ XII. Скрентонъ, Па., Четверъ 11-го Лютого, 1904. Число 6. — Vol. XII. Scranton, Pa. Thursday, February 11, 1904. No. 6.

ОГОЛОШЕНЄ.

ВП. П. СЕКРЕТАРѢ СОЮЗА!

Прошу разъ на все собѣ запамятати, що грошѣ належачѣ до Р. Н. Союза выписуе ся на имя: Alex Sharshon, treas., Shamokin, Pa., а не на мое имя, тôлько тѣ монi ордеры и чеки выписанѣ на имя Alex Sharshon засылайте просто до мене а я самъ вôдошлю до касiера.

С. Ядловскiй,
гол. секретарь.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Лютый.

11	Ч.	Игнатiй
12	П	Трехъ Святителей
13	С.	Субота усопшихъ
14	Н.	Трифонъ (Предпр Стр.)
15	П	Стрѣтенiе Господне
16	В.	Симеонъ и Анна
17	С.	Исидоръ

— НЕЩАСТЄ въ майнахъ. Въ копальни „Истъ Ґрей Ракъ" коло Бютъ, Монт. звалила ся земля и похоронила 8. робôтникôвъ, котрѣ працювали въ глубинѣ 1400 стôпъ. Зъ присыпаныхъ 4. погибло сейчасъ, 3 є такъ тяжко покалѣченыхъ, що также не довго потягнуть въ живыхъ, а лишь одного вспѣли выратувати.

— ВЪ копальни „Филаделфiя & Рединґъ Колъ Ко.„ въ Мейплъ Гiлъ, коло Маганой Сити, Па. лучила ся експльозiя пороху и убила 5 робôтникôвъ. Ось ихъ имена: Дж. Морґанъ, Дж. Мегані; Ярвисъ, Севега и Гудерикъ. Всѣ они працювали при розсаджуваню скалъ въ майнахъ, коли заскочила ихъ смерть.

— НАЙ нѣхто не ѣде до Сп. Державъ, якъ не мае адресы до якихъ небудь знакомыхъ! Минулого мѣсяця завернули емiґрацiйнѣ власти зъ Ню-Йорку 129 австрiйскихъ емiґрантôвъ лишь тому, що не мали нѣякихъ адресôвъ до своякôвъ або знакомыхъ. Мѣжь депортоваными емiґрантами було 50 женщинъ зъ дѣтьми.

— ЕПИСКОПЪ Тихонъ, босъ цареславнои мiсiи въ Америцѣ, вернувъ дня 25 м. м. до Сп. Державъ але... не самъ. Зъ „матушки Расеѣ" додано ему до „помочи" колька личностей, котрѣ мають уважати, щобы росiйске правительство мало бôльшiй хосенъ зъ тутешнои мiсiи чимъ Господь Богъ. „Бизнесъ" передусѣмъ... Мѣжь иншими приѣхавъ зъ нимъ оденъ попъ, протеґованець высшихъ кругôвъ у Петербурзѣ, а въ слѣдъ за нимъ ѣде епископъ Инокентiй, вѣрный рабъ правительства.

Отже въ дѣйсности они теперь будуть рядити цареславною мiсiею въ Америцѣ, а еп. Тихонъ буде лише лялькою на оказъ.

— СКАЖЕНЫЙ песъ покусавъ коло Сомерсетвiлъ, Н. Дж. колька овець зъ турмы Петра Тайджера, наслѣдкомъ чого всѣ вôвцѣ показились. Скаженѣ звѣрята кусають ся, неначе псы, а навѣть и пастухôвъ покалѣчили. Наслѣдки сего були такѣ, що властитель турмы велѣвъ пострѣляти колька сотъ овець.

— ЗЪ Wolseley. Assa. въ Канадѣ, пише намъ п А. Романôвъ: „До Роздва було у насъ досыть тепло а теперь взяли такѣ морозы, що ажь земля пукае зъ такимъ гукомъ якъ-бы зъ канонôвъ стрѣлявъ. Ходоба геть ноги повôдморожувала".

— СТРАШНОЮ смертiю погибъ оногды въ Бруклинѣ оденъ фаерманъ. Пôдчасъ гашеня великои пожежѣ въ однôй зъ тамошныхъ фабрикъ упавъ нещасный зъ высокои драбины на довгiй зелѣзный гакъ и вбивъ ся на него немовъ куря на рожень. Безталанный померъ середъ страшныхъ мукъ, заки вспѣли здоймили его зъ гака.

— „ОСВОБОЖДЕНIЕ" орґанъ росiйскихъ емiґрантôвъ поступовцѣвъ, выдаваный въ Штутґартѣ, доносить про численнѣ арештованя Украинцѣвъ въ Кiевѣ и Полтавѣ. Царскiй урядъ перестрашивъ ся мабуть нацiонального руху Русинôвъ Украинцѣвъ, котрый послѣдными часами мôцнѣе и выбухае зъ цѣлою силою. Арештованями не спинить его одначе нѣхто въ свѣтѣ—дармо.

— Хочете, щобы вашѣ грошѣ безпечно и скоро були выслані до старого краю, то вамъ то зробить John Nemeth, 457 Washington St. New York, N. Y.

— СТРАШНА буря лютувала передъ кôлькома днями въ охресности Фортъ Калiнъ та Джьорджтавнъ, въ Колорейдо. Буря поперерывала телеґрафiчнѣ дроты, поломила безлѣчь деревъ, знищила колька сотъ домôвъ та будинкôвъ и въ загалѣ заподѣяла дуже богато шкоды. Коло Джьорджтавнъ вѣтеръ скинувъ изъ шинъ особовый поѣздъ зелѣзницѣ „Колорейдо Савтернъ", при чôмъ покалѣчило ся тяжко 5 осôбъ.

— ЯКИМИ звѣрами бувають иногдѣ люде, говорить слѣдуючiй фактъ. Зъ Єнерсдорфу въ Горѣшной Австрiи донесено властямъ, що въ тôмъ селѣ тесля Плесшонъ держить вôдъ 21 лѣтъ свого 40. лѣтного сына въ замурованôй клѣтцѣ, осмотренôй лише малымъ вôконцемъ. На мѣсце приѣхала судова комiсiя и ствердила правдивôсть доносу. Плесшенъ, 90-лѣтный старець, и его 80-лѣтна жѣнка держали придуркуватого сына вôдъ 21 лѣтъ въ замурованôй коморѣ. Нещасливого вязня выведено на сонця якого вôнъ 21 лѣтъ не бачивъ. Выглядъ его бувъ страшный. Волосе зъ головы звисало по поясъ, цѣле тѣло пôдъ брудными, заболочеными шматами ажь почорнѣло, а на ногахъ и рукахъ потворили ся глубокѣ раны. Вôнъ пôзнававъ людей, не забувъ назвъ та вартости предметôвъ и зовсѣмъ не бувъ такъ дурнымъ, якъ хотѣли его представити звѣрскѣ родичѣ.

— ГРÔЗНА експльозiя лучила ся минулого тыжня въ маґазинѣ вôйскового форту Бгетiнда, въ провинцiи Пенсча, въ анґлiйскихъ Индiяхъ схôдныхъ. Експльодувало 10 тонъ пороху и знищило маґазинъ до самыхъ основъ. Зъ людей погибло при тôмъ ажь 40 осôбъ, переважно жовнѣрѣвъ и робôтникôвъ.

— ПÔДЧАСЪ густои мраки морскои надъѣхавъ оногды великiй парусовый корабель Авґустъ Юрстъ на пôдводнѣ скалы коло Лонґъ Айландъ и розбивъ ся. Зъ 9. членôвъ корабельнои залоги лише 2. выратувано.

— НА островѣ Елисъ Айландъ, коло Ню-Йорку, утворили емiґрацiйнѣ власти апеляцiйный урядъ противъ депортацiи емiґрантôвъ. Доси не було такого уряду въ нюйорскôй пристани, тымъ то емiґрацiйнѣ аґенты знущали ся часто надъ емiґрантами и завертали, котрыхъ хотѣли. Теперь буде инакше, бо каждый емiґрантъ мае спромогу пожалувати ся передъ высшими властями и одержати сатисфакцiю.

— ЗЕЛѢЗНИЧѢ катастрофы. Близъ стацiи Елбурґъ, Вт. зъударили ся два тягаровѣ поѣзды зелѣзницѣ „Ротландъ" и розбили ся на куснѣ. Емiґрацiйный комiсаръ Йосифъ Урайтъ и его асистентъ Джемсъ, Гаджесъ, котрѣ ѣхали однымъ потягомъ, втратили въ тôй катастрофѣ жите, а 5 осôбъ изъ зелѣзничои прислуги зôстали смертельно покалѣченѣ.

— За мѣсточкомъ Ґардiнъ Крiкъ, 40 миль вôдъ Ст. Луисъ, Мо., наѣхавъ експресовый поѣздъ на потягъ льокальный зелѣзницѣ „Чiкаґо, Борлинґтонъ & Квiнсi," при чимъ 3 особы погибло, а 11 було тяжко покалѣченыхъ.

— Особовый поѣздъ зелѣзницѣ „Мiсурi и Пес. вѣѣхавъ зъ цѣлымъ розгономъ на зле пересуненѣ шины коло стацiи Мiлеръ, Коло. и перевернувъ ся до придорожного рова. 11 ваґонôвъ Пулмена розбило ся на капусту, а машина и прочѣ ваґоны були ушкодженѣ. Зъ подорожныхъ втратило при тôмъ жите 2 особы, а покалѣченыхъ е 13 осôбъ, зъ котрыхъ бôльша половина не буде жити.

— ВЪ Franklin, N. J. померла нечаянно д. 13 Януаръ 1904 Александра Ковалликъ, родомъ зъ Нестаничь, жена Романа, властителя фармы вартосты $10.000 и знаного щирого Русина, въ котрого домѣ основавъ ся недавно М. Р. Н. Союзъ.

— НЕ добре чоловѣкови жити одному... Иванъ Лукавецкiй, студентъ медицины род. зъ Жидачева (Галичина) и Наталiя Идзѣковска, артистка, родомъ зъ Перемышля зôстали звѣнчанѣ дня 30 сѣчня 1904 въ рускôй церквѣ въ Джерсi сiти, Н. Дз.

Андрѣй Павликъ зъ Ню-Йорку, родомъ зъ Бушковичокъ, п. Перемышль, и Розалiя Репа, родомъ зъ Граба, зôстали звѣнчанѣ въ церквѣ Джерсисiтскôй дня 31 сѣчня 1904.

Щасть Боже молодымъ.

— ТЕОДОРЪ ЦѢШЛЯКЪ, знаный щирый Русинъ, зъ Джерсисiти, Н. Дз. зôставъ установленый кортомъ зарядителемъ маетку по бл. п. Иванѣ Семанику и опѣкуномъ надъ оставшими си ротами; хто бувъ що виненъ пок. Семаникови, зволить довгъ вôддати або зголосити ся пôдъ адресою:

Theodore Cislak,
38 Greene, Str.
Jersey City, N. J.

До секретарôвъ „Союза"!

Грошѣ за календарѣ треба посилати впростъ до редакцiи „Свободы". Хто пошле грошѣ за календарѣ до касiера „Союза" мусить намъ о тôмъ дати знати.

Всѣ календарѣ мусять бути розпроданѣ и грошѣ за нихъ вôдосланѣ найдальше до кôнця марця 1904.

Три секретарѣ, що найскорше и найбôльше календарѣвъ розпродадуть и найскорше зашлють за нихъ грошѣ, достануть красну нагороду.

Редакцiя „Свободы",
Box 353, Scranton, Pa.

— ЗВѢСНОГО мадяризатора Яна Урая, нотаря въ Ордзовянахъ, спишского комiтату, арештовано пôдъ замѣтомъ спроневѣреня державныхъ фондôвъ. Мавъ вôнъ здефравдувати колька-найцять тысячь коронъ.

Высока заплата.

Недавно сему одна жѣнка-лѣкаръ предложила свôй билъ наслѣдникамъ мiлiонеса Гвiлера пôсля котрого мали еи заплатити сто тысячь долярѣвъ. Высокѣ бiлѣ докторôвъ не суть рѣдкими и теперь, и се мабуть е одною зъ причинъ чому люде не взывають лѣкарѣвъ хиба въ конечнôй потребѣ, особливо тѣ, що знають, що чистѣ домашнѣ средства приносять пожаданѣ наслѣдки. Такимъ чистымъ домашнымъ средствомъ е Тринера Американьскiй Елiксiръ Гôркого Вина. Вôнъ е средствомъ певнымъ на хоробы жолудка, хоробы крови и нервове ослаблене, природнымъ средствомъ, що складаесь зъ виноградного вина и выбраныхъ зѣль. Вôнъ приводить жолудокъ до нормального дѣланя, и помагае травленю, вытворюе нову, чисту кровь. Лѣки, що псують жолудокъ нѣколи не могуть очистити крови. Тринера Гôрке Вино змôцняе жолудокъ, нервы и мязы.

На продажь у всѣхъ аптикахъ або у фабриканта, Jos. Triner. 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Pilsen Str.

Зъ практичнои школы.

Написавъ Стефанъ Ковалѣвъ.

Вертае Михайло Розхôдникъ зъ торгу вечеромъ; добре на саньохъ сидѣти, зъ сѣрыми говорити: санна устелила ся, нôчь погôдна, мѣсяць свѣтить, видно ся якъ у день. Жиды не опукали, волы продавъ зъ добрымъ барищемъ, торгъ повѣвъ ся. Отъ и на души мило. До хаты далеко, три верхи и Циганова Шия, — стрôмкій берѣгъ пôдъ самою загородою — але йому не першина въ такôй порѣ ѣздити; неразъ у саму глуху пôвнôчь, у темнôй пôтьмѣ припаривъ до дому.

Глядить Михайло по небѣ, бачить усе въ такôмъ самôмъ порядку, якій його дѣдъ, славный бакуняръ, часто йому показувавъ: косарѣ, квочка, вôзъ небесный и тота звѣзда, що все въ однôмъ мѣсцѣ висить надъ головою, а не рухае ся; все, въ порядку, нѣчого не змѣнило ся. Видно, на небѣ нема такихъ „руинникôвъ", якъ тѣ, що розлѣзли ся по Бескидѣ, мовь плюгавѣ червы, та лоточать зелену Верховину.

Ѣде Михайло то до горы, то въ долину, говорить зъ сѣрыми, не скучна въ трôйку ѣзда. Дôгнавъ його арендарь Мошко, великій крутарь и циганъ: не десять и не сто разôвъ вывѣвъ вôнъ Михайла въ поле.

Чѣпивъ ся Мошко саней, пытае:

— Въ порожнѣ, Михайле?

— Въ повнѣ, Мошку — вôдповѣдае Михайло, — маю рептюхъ, кôлька топскъ соли, соломы повнѣ сани и самъ везу ся, а ты, щирый мôй сусѣде вôдъ [саней гетъ, бо обôрвешь!...

— Що я обôрву, що?... лѣпше вôзьмѣть мене до дому, я заплачу: двѣ шѣстки дамъ.

— Такъ, то що иньшого. Давай сюды грошѣ та сѣдай собѣ зъ заду: лишь обережно зъ горнятками, зъ сôллю...

— Дамъ у селѣ. Що? може мене боите ся?

— Бояти ся не бою, але грошѣ дай заразъ!

Цертолить ся Мошко зъ Михайломъ и ѣде; все заговорюе то сякъ, то такъ, завертае хлопови баки, абы лише доѣхати близше до села.

Замѣтивъ Михайло хитрôсть Мошкову, ставъ, нѣбы поправляе ярмо на волахъ, зорить косо на Жида.

— Плати — повѣдае по хвили — або зъ саней тручу, батогомъ потягну...

— Нехай тебе лихо трафить! — крикнувъ розлюченый Жидъ; я зайду борше, нѣжь ты заѣдешь... Якій менѣ господарь, триндае ся телятами...

— Нехай тебе й трафить, менѣ нѣчого до того, але на моихъ саньохъ за дурно не поѣдешь.

Пôгнавъ Жидъ, ажь поли розпустивъ на вѣтеръ, снѣгъ ними замѣтае. А Михайло давъ ще воламъ перекусити, самъ надъ ровомъ припѣкъ коло огню люльку, закуривъ, ѣде.

— Не минувшій тыждень для тебе — говоривъ Михайло Розхôдникъ, розвалившись ся въ саньохъ, самъ до себе. — Вôсѣмъ васъ ѣхало три милѣ, а прийшло ся платити, кождый на потемки зъ воза шусть та до коршмы... А мара ихъ нахала тодѣ зо пятдесять у самôмъ ванкири, пôзнай-же!.. Все чорне, пейсате, не пôзнаешь, котрый зъ тобою ѣхавъ... Пропало... Пачки тютюну, бôгъ-ме, пачки тютюну не доставъ, ще й чвертку вôвса вкрали. Нынѣ, каже, дома дамъ... Добре, дай и дома, але дай тутъ заразъ, а нѣ, такъ зъ шумомъ!

Ѣде Михайло, пôдъѣздить що разъ высше до верха, перехопивъ ся вже й черезъ Циганову Шию помѣжь скалистыми опоками, де двомъ возамъ годѣ оминути ся, хоче скрутити на поляну до села, ажь тутъ ненадѣйно зфучали волы, занепокоили ся.

— Цабе, бойку, не пручай ся, бо въ рôвъ звернешь — остерѣгае Михайло сорокатого.

Не слухавъ нѣ сорокатый, нѣ лысый: скочили въ бôкъ, замотали ся въ корчѣ, вывернули Михайла на дорогу.

Вставъ Михайло, обтрѣпавъ ся, глянувъ докола, а за фосою купа вовкôвъ пôдъ смерекою гарцюе, щось розтягають, гризуть ся звѣрѣ.

— Тихо, хлопцѣ! нема страху — говорить Розхôдникъ до волôвъ. — Пять ихъ тамъ, весѣля справляють; насъ трьохъ, не дамо ся.

Хопивъ Михайло цѣлый снôпъ соломы, запаливъ, кинувъ помѣжь вовкôвъ, глядить, що вони зробляють.

Гаргаргаръ!...Загаркотѣли звѣрюки, розскочили ся, пôгнали въ провалъ до села.

— Ади!... Подяка!... Грѣй його, а вôнъ одень зъ другимъ сердить ся. Шкода соломы, треба хоч люльку закурити.

Закуривъ Михайло люльку, глянувъ ще разъ пôдъ смереку, глянувъ и на смереку, а тамъ — фі, фі, фі! — засвиставъ и своимъ очамъ не вѣрить. Помѣжь гилемъ сидить Мошко простоволосый, трясе ся вôдъ страху и зимна, а пейсами вѣтеръ грае, немовь цѣлого вхопити хоче.

— А що тамъ, Мошку? — пытае.

— Ну, ну, а вы що тамъ? вôдповѣдае Жидъ. — Я вже не живу!

— Я, Богу дякувати, жию и ѣду до хаты... Будь здоровъ!...

— Йойо йой! пождѣть, дамъ вамъ грошѣ не лишайте.

— Давай, але зъ дерева. Не буду ждати, ажь злѣзешь.

— Якъ подамъ? коли въ долинѣ снѣтъ, а тамъ не достанете.

— Я вже зараджу.

Привязавъ Михайло шапку до предовгого костура, пôднѣсъ до горы и каже: — Давай и повнуверховату, я на снѣгъ не высиплю.

Давъ Жидъ грошѣ, хочь и руки закоцѣнѣли, кождый крайцаръ у пушкахъ общупувавъ.

Перечисливъ Михайло, знайшовъ двайцять крайцарôвъ, помôгъ Мошкови злѣзти зъ дерева и завѣзъ його простоволосого до дому; шапку сабашову и замащеный берликъ зъѣли вовки.

Весело вернувъ Михайло до своихъ; тѣ двѣ шѣстки були въ нього вартнѣйшѣ, нѣжь пôвтора сотки за волы; въ добрôй бувъ школѣ.

Покуса.

I.

Якъ Грицю Балембу выбрали за вôйта радѣла цѣла громада.

— Ажь вôнъ пôдвигне нашу громаду зъ упадку, певно не скривдить еѣ, якъ його попередники скубали громаду зо всѣхъ бокôвъ, добро громадське розтягали, — казали однѣ.

— Чесна людина той Балемба, заздалегôдь можна предвидѣти, якъ за його управою вôдмѣнить ся наша громада — казали другѣ.

И справдѣ.

Недовго Балемба вôйтувавъ и заразъ взявъ ся порядки заводити въ селѣ.

— Першимъ и найбôльшимъ ворогомъ нашого народа казавъ вôнъ, е пiяньство, мусимо выкоренити його.

Отъ и засновавъ новый вôйтъ комiтетъ проти пiяньства. Члены комiтету мали ширити тверезôсть мѣжь народомъ, и пôсля ухваленыхъ постановъ, наколи котрый комiтетовый стрѣнувъ въ селѣ пяного, мавъ право замкнути його до громадського шпихлѣра на одну добу въ голодѣ и въ холодѣ.

Радѣли зъ того люди добрѣ, а тѣ, що любили выпити та шинкарѣ сѣльськи зажурились тымъ...

Тодѣ якъ завязавъ ся той комiтетъ починались весняни роботы въ полю, отже заразъ комiтетъ проти пiяньства не мôгъ розвинути своеи дѣяльности. Мавъ комiтетъ взятись добре до працѣ по всѣхъ роботахъ господарськихъ ажь пôдъ зиму; однакъ въ мѣру сьромоги поодинокi члены працювали проти пiяньства и держались постановы карнои за пiяньство.

Найбôльше займались тымъ молодѣ господарѣ: Юрко Костюкъ и Миронъ Дмитрунѣвъ.

II.

Прийшла осѣнь зъ довгими вечерами, отъ и комiтетъ мавъ взяти ся щиро до своеи працѣ ажь тутъ гулькъ — выборы державнѣ приходять! Знову годѣ працювати для тверезости — треба выборôвъ припильновати.

Пôшли вѣча и зборы, скрôзь кипить и клекотить вôдъ нихъ — горячкове жите мѣжь народомъ.

— Отъ, щобъ комiтетъ бувъ працювавъ цѣле лѣто не було-бъ у насъ анѣ одного хруня-зрадника — мовивъ Костюкъ до Дмитруня замикаючи въ шпихлѣръ пяного хруня Семка Пôдлизного, що идучи селомъ зъ коршмы качки заганявъ по дорозѣ.

— Правда воно — притакуе Дмитрунь — але теперь тихъ хрунѣвъ найбôльше намножить ся, отъ буде працювати надъ чимъ!

— Охъ, Господи, — зôтхае Костюкъ — яка бѣда зъ тимъ темнымъ народомъ. Нынѣ нашѣ выборцѣ поѣхали голосувати, думаете що Тимко Сопухъ совѣсно вôддасть голосъ? Будете бачили, що нѣ! Нашъ певный тôлько вôйтъ Балемба а тамтой пропавъ... Темне все, слѣпе та нерозумне...

III.

Вечеръ.

На дворѣ бѣло, селомъ идуть балакаючи Костюкъ и Дмитрунь. Идуть на противъ выборцѣвъ, що мають вертати зъ мѣста — радi довѣдатись якъ тамъ пôшло

Стрѣнулись зъ однымъ господаремъ, що бувъ у мѣстѣ.

— А якъ тамъ выборы? — питають його.

— Кепско, — каже — нашъ перепавъ, ґрафъ выйшовъ... Нашъ вôйтъ Балемба вôддавъ голосъ на ґрафа..

— А Сопухъ? — питають здивованѣ та поражени тою вѣсткою.

— Сопухъ — мовивъ господарь — вôддавъ голосъ совѣсно...

— Але то не може бути, щобъ вôйтъ насъ зрадивъ..?

— Тай я того не сподѣвавъ ся, а отъ и такъ е. Вôнъ конѣ свои давно выславъ до дому, а самъ зъ паномъ приѣде...

— Отъ воно якъ, — дивують ся Костюкъ з товаришомъ, а тожь що йому стало ся, що вôнъ схрунивъ?..

Се ихъ такъ здивувало, що они вернули назадъ и перейшли цѣле село безъ цѣли; вже близько пôвнôчь була а вони блукали по селѣ...

— Ц-сть, Юрку, пiякъ якійсь йде — мовивъ отямившись Миронъ.

Пристанули и почули спѣвъ пяного та гопане чобôтьми якогось йдучого селомъ чоловѣка.

За хвилю вони з'умѣли... очамъ своимъ не няли вѣры... Дорогою ишовъ заточуючись пяный... вôйтъ.

Они схаменулись.

— Ага! — крикнули — пiякъ, ходи зъ нами!

И пяный вôйтъ опинивъ ся въ шпихлѣри де вже сидѣвъ одинъ пяниця на все село и злодѣяка Карпо Шендюкъ.

Замкнувши гарненько у шпихлѣрѣ вôйта, пôшли товаришѣ сумнѣ до дому.

IV.

На другiй день цѣле село знало, що вôйтъ зрадникъ, та що сидить замкненый за пiяньство въ шпихлѣри разомъ зъ Шендюкомъ, зъ котрымъ порядный господарь стыдае ся навить до розмовы стати. Звычайно пяниця та злодѣй.

По полудни зôбралась громада людей коло шпихлѣра, мали выпустити вôйта зъ арешту.

Передъ зôбраныхъ выйшовъ Костюкъ и промовивъ:

— Чесна громадо! — Ось у сѣмъ шпихлѣри сидить нинѣ разомъ зъ Шендюкомъ нашъ панъ вôйтъ, вчера о пôвночи стрѣнули мы його пяного и замкнули тутъ. Вôнъ самъ постановивъ колись, абы такъ зъ пяницями поступати. Та ще сумнѣйше стане вамъ, коли скажу, що той нашъ многонадѣйный вôйтъ зрадивъ насъ вчера — голосъ вôддавъ на пана ґрафа...

Загула громада, заворушилась, а вôйтъ мало не лусне зо сорому чуючи зъ шпихлѣра все.

Выпустили його.

Вôнъ тремтѣвъ цѣлымъ тѣломъ, бувъ жовтый наче вôскъ.

Гарно починалисьте ся, гарно! — гуде громада.

Вôйтъ липнувъ на людей очима тай спустивъ ихъ заразъ, упавъ на колѣна передъ людьми и зъ плачемъ майже промовивъ:

— Мои громадяны! Простѣть менѣ мою провину, до того довели мене нашъ писарь и панъ и мене сейчасъ скаравъ Господь озъ симъ соромомъ передъ вами... Поки мого житя не зраджу нашои справы и до чарки не загляну, а щобъ не скуситись бôльше, вôдъ нынѣ не буду вôйтомъ...

— Нѣ, то не штука такъ — мовивъ Костюкъ — а власне штука вôйтувати а не датись покусѣ, отъ тодѣ мы пôзнаемо вашу постанову! а такъ що...

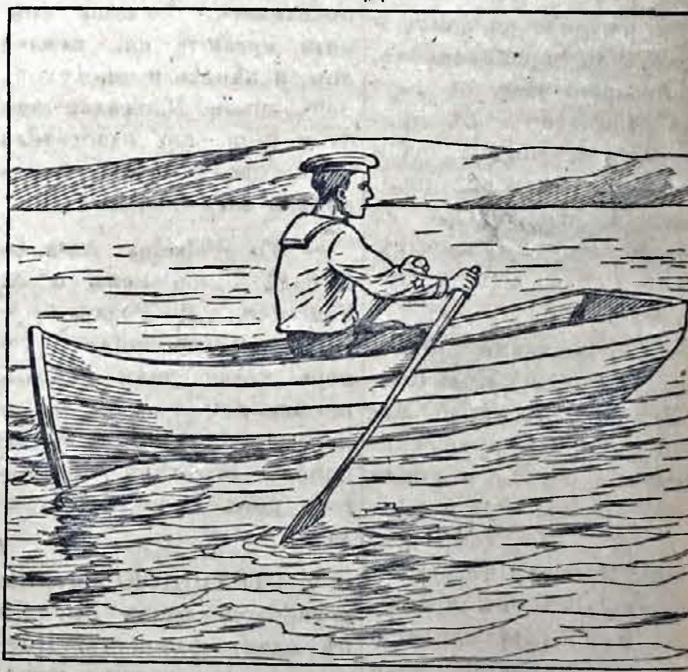
— Правда! правда, — загули голосы.

— Коли такъ, то простѣть менѣ добри люде а я постараюсь оказати и додержати ось тутъ приреченого.

Простили и насмѣялись досыть, и нынѣ Балемба вôйтуе совѣсно та чесно вже дванайцятый рôкъ.

Андрей Веретельникъ.

ЗАГАДКА.

Якiй блудъ въ сѣмъ образку?

ДОПИСИ.

Зъ Микісраксъ, Па.
(П. Политицѣ на єго желаня зъ Н. Рокомъ).

Сей дописуватель пише також до Русского Слова въ старомъ краю, якъ [декому вѣдомо. Въ своихъ желаняхъ галицкимъ и угорскимъ Русинамъ въ Америцѣ пописавъ дещо доброго, але больше брехнѣ. Чи вы бачили п. Политика якъ ваші москвофілы тутъ господарують и на що выдають грошѣ? Чи видѣвъ хто, абы тамъ була згода мѣжь людьми, де пхають ся москвофілы? Хто баламутить людей якъ не они? Хто зраджує народъ якъ не москвофілы? Украинцѣ не потрѣбують прозрѣвати, бо они вже давно прозрѣли и переконали ся що добре а що зле, але москвофілы нѣ, бо дивлять ся и не бачать, слухають и не чують, говорять а самі себе не розумѣють. Сѣють мѣжь народомъ бодаки и то вся ихъ робота. Украинцямъ вже давно Богъ допомôгъ и они прозрѣли та злучились разомъ, пôзнали де темнота а де свѣтло. Пише п. Политика чи Мотика, щобы Русины злучились зъ тими, що стоять коло нюйорскои казеты. Чи бачили вы, щобы хто розумный пхавъ ся мѣжь тыхъ, у котрыхъ тôлько и є на думцѣ, що брехати, другому честь вôдбирати и т. п.? Мѣжь людьми вже давно була бы згода еслибъ не москвофільскі баламутники. Єслибъ тѣ люде лишь москвофільскі рѣчи читали, то незадовго хиба мусѣлибъ выноситись зъ Америки, бо булибъ темні якъ нôчь а Америка край цивілізованый стараєсь, щобъ люде були просвѣчені а на темні. Могуть москвофілы старати ся притягнути людей на свою сторону и по копальняхъ и по фабрикахъ, але се имъ богато не поможе. Мудрый чоловѣкъ певно на вудку зловити ся имъ не дасть, хиба такій, що самъ нѣчого не розумѣе та не знає своєи исторіи, не знає що вônъ за оденъ. Москвофілы тôлько дбають о просвѣту якъ песъ о пяту ногу коли має чотыри здорові. Они лишь гнѣвають ся за те, що Украинцѣ ширять свѣтло мѣжь народомъ, бо мѣжь темными людьми москвофіламъ легче жити, такъ якъ легко въ мутнôй водѣ рыбу ловити. Добресте сказали п. Политика, що тî Русины, котрî тримають зъ Украинцями не суть людьми злои волѣ. Певно, що нѣ, але они знають звôдки рыба смердить и знають кто имъ братъ а хто сватъ. Желайте чи не желайте п. Политика, то розумні Русины хрунями, москвофілами и такъ не станутъ. Не надѣйте, ся въ 1904 роцѣ привернути до себе Украинцѣвъ, бо Украинцѣ се не жадна бандурка або цибуля, щобы ихъ можна до себе пригортати а до вашои темнои Москвы не пригорнете ихъ нѣколи.

Ч. Р. Н. С. П. Пришлякъ.

Зъ Venlaw, Man. Канада.

Не добре тутъ справують ся декотрі рускі хлопцѣ. Сѣмъ лѣтъ тому назадъ приѣхавъ тутъ оденъ чоловѣкъ и привѣзъ зъ собою 3 хлопцѣвъ; найстаршому було 14 лѣтъ а середущому 12. То той середущій заразъ въ першôмъ роцѣ свого тутъ побуту взявъ разъ одному фармерови 10 центôвъ. Опôсля коли служивъ у одного готельника въ Gilbert Plains то взявъ своему господарови 10 долярѣвъ и утѣкъ до дому. Розумѣе ся, що заразъ за нимъ прислали людей и его отець мусѣвъ залагодити справу. Опôсля де лишь робивъ по роботахъ, то всюда густо-часто забравъ дещо. Теперь сидить дома и неразъ въ ночи иде въ поле та тягне грабарки, що зôстали по сѣнокосахъ або рубає сокирою дротяні плоты и т. п. Се дуже некрасно на такого хлопця, бо не лишь робить встыдъ своѣй родинѣ, але и всѣмъ Русинамъ що тутъ живуть, бо чужі люде подумають, що якій оденъ такі и всѣ.

Ю. Негричъ.

Зъ Woodpecker, Alta., Кан.

Доношу вамъ, яке нещастє лучило ся на тôй мѣсцевости, где я роблю, теперѣшного часу, на дорозѣ Railway O. C. S., 64 миль на схôдъ вôдъ Macleod. Въ вечеръ о годинѣ 9 надлетѣвъ тягаровый поѣздъ и выскочивъ изъ шинъ зъ такою силою, що 5 ваґонôвъ, въ котрыхъ було повно волôвъ, на дрôбні кавалки ся порозбивали. А машина и шла ровомъ оденъ post telegraph и тамъ закопала ся въ землю 6 футôвъ глубоко. Зъ людей нѣхто не згинувъ лишь поверхъ 40 волôвъ найшли наглу и несподѣвану смерть. Ренчаръ, который ѣхавъ разомъ изъ своимъ товаромъ, ставъ изъ заломаными руками и бѣдный ажь заплакавъ, що такъ гарні волы провадивъ до Сполученыхъ Державъ ажь тутъ наразъ таке нагле нещастє его спôткало. А по хвили, коли его той жаль перейшовъ то сказавъ: я ся не бою, С. Р. Р. (желѣзниця) менѣ за всѣ мои волы заплатить.

И. Осьмакъ.

Зъ Востокъ, Алта., Канада.

Дня 4-го сѣчня 1904 року, мы Русины канадійскі заложили руску читальню имени д-ра Йосифа Олеськова, котрый наибôльше направцював ся для добра насъ Русинôвъ, прибувшихъ тутъ зъ Галичины и Буковины. Проте годить ся, щобы имя покôйника д-ра Йосифа Олеськова було почитане Русинами канадійскими и въ памяти задержане во вѣки. Члены нашои читальнѣ суть слѣдуючи: Иванъ Брухаръ, Семенъ Воробецъ, Теодоръ Лакуста, Грицько Воробецъ, Николай Лакуста, Василь Єримій, Трофимъ Нѣмецъ, Петро Миронюкъ, Петро Грудей, Антоній Шарганъ, Василь Воробецъ, Иванъ Сороханъ, Василь Никифорукъ голова, Грицько Гнѣданъ касієръ, Стефанъ Воробець бібліотекарь, Петро Войценко секретарь.

Зъ Ню Деррі, Па.

Дня 23 минувшого мѣсяця вôдбулось тутъ весѣле п. Яцка Ющака. На весѣлю тôмъ було досыть много гостей и всѣ забавляли ся дуже чемно и красно. При тôй нагодѣ п. Мих. Ющакъ зъ Травґеръ, Па. за дозволомъ пана молодого, ґазды дому и весѣльныхъ вôдозвавъ ся до зôбраныхъ менче-больше тими словами: „Поважані гостѣ! Хотяй тутъ нынѣ не є жаденъ мітинґъ, анѣ вѣче, однакъ позвольте менѣ въ тôй веселôй хвили пригадати намъ обовязокъ нашъ патріотичный, якій маємо взглядомъ нашои Матери Руси. Другі народности стоять вôдъ насъ высше и значно выпередили насъ въ поступѣ. Єсли хочемъ дождати ся лѣпшои будучности, мусимо самі о себе старати ся, бо нѣхто чужій намъ не допоможе. Зложѣмъ отже, поважані гостѣ, при нынѣшнôй веселôй спосôбности на нашъ Американьскій Рускій Фондъ Народный кождый пôсля свои можности а сповнимо нашъ довгъ патріотичный и заохотимо другихъ до такого самого поступованя“. Зôбрані выслухали сеи промовы зъ одушевленємъ, пôчѣмъ началась колекта. И хотя якъ нынѣ часы тѣсні въ тихъ сторонахъ, прецѣнь зôбрано досыть поважну сумку 4 доляры, за що належить ся честь п. Мих. Ющакови и всѣмъ жертводателямъ.

Ос. Даниловичъ.

Зъ Пльмавтъ, Па.

Дня 15-го Януара убило тутъ нашого брата Дмитра Папаровского, члена бр. св. Петра и Павла, вôддѣлъ Союза 46. Коли бувъ занятый при роботѣ и рубавъ шину, раптомъ надлетѣла локомотива, що вывозить каломъ на дортбенкъ и зломила ему ногу. Нещасного завезли до шпиталя у Вилксбери, Па., де докторы вôдрѣзали ему ногу, але то нѣчого не помогло, бо невдовзѣ померъ. Полишивъ жену и семеро дѣтей: Анну, Оленку, Ивана, Марію, Динька, Євку и Тимка. Жена и дѣти приѣхали тому 5 мѣсяцѣвъ назадъ зъ краю. Похоронъ вôдбувъ ся величаво. Въ похоронѣ взяли участь: братство св. Петра и Павла, бр. св. Николая и мѣсцевый хоръ пôдъ управою п. Л. Шереметы. Обряду похоронного довершивъ мѣсцевый парохъ о. М. Волкай.

С. Гринякъ.

Зъ Franklin Furnace, N. J.

Зъ вôсѣмъ рокôвъ бувъ я въ Бразиліи, въ Паранѣ. Звôдтамъ выбравъ ся я до Сполученыхъ Державъ и мавъ емъ зъ собою 400 мілрейсôвъ. Та грошѣ для беспеченьства давъ я капитанови шифу до переховку, бо я нанявъ ся за матроза. Коли мы приѣхали до Пенсаколи (?) казавъ капитанъ намъ всѣмъ матрозамъ (а було насъ 10) выйти на прôхôдъ на землю. Мы выйшли о 7-ôй годинѣ рано а коли о 6-ôй вечеръ вернули мы назадъ, то вже не найшли нѣ шифу нѣ капитана, бо вôнъ тимчасомъ найшовъ собѣ другихъ матрозôвъ и вôдъѣхавъ. И такъ пропали мои грошѣ. Анґлики, що були, то дали собѣ якось раду а я що мавъ робити? Пôшовъ я до австрійского конзуля, але той мене не зрозумѣвъ а тлумача годѣ було найти. Ледви-неледви зъ тяжкою бѣдою доставъ я ся до Сполученыхъ Державъ. але и тутъ не лѣпше, бо бракъ роботы и чоловѣкъ мусить дармо сидѣти — хочь пôди та втопи ся.

Василь Дацюкъ.

Зъ Ансоніи, Конн.

Робота у насъ иде дуже слабо и нема надѣѣ, щобы ся скоро поправила. Много людей ходить безъ роботы. Цареславне брацтво заложило тутъ на Джорзі стрітъ компаніцку бучерню тамъ де перше Вархоликъ мавъ готель. О. Вархоликъ выбудовавъ теперь новый готель на 2 поверхи, де має салунъ и галю на танцѣ. Въ тôмъ домѣ мешкає теперь половина цареславеои парафіи а Вар. робить зъ нихъ добрый бизнесъ.

Предплатникъ.

Зъ Stuartburn, Канада.

У нашôй мѣсцевости є мѣжь Буковинцями священикомъ о. Вельчиньскій, котрого настановивъ Серафимъ. Теперь цареславні наняли собѣ тутъ деякихъ аґентôвъ, щобы намовляли людей до цареславія. Але Буковинцѣ не хотять сихъ аґентôвъ слухати. Они кажуть, що въ старôмъ краю не були пôдъ російскимъ ярмомъ, що звесь „Російскій Синодъ“ то и тутъ не будуть анѣ не хотять зъ православными стати цареславными. Кажуть еще, що не хотять мати московскихъ жандармôвъ у своихъ церквахъ, котрыхъ бесѣды не розумѣють, але хотять мати своихъ питомыхъ священикôвъ такъ якъ мали у старôмъ краю. И мають правду.

Православный.

Зъ Banff, Alta, Кан.

Наше мѣсто невелике, але має въ собѣ досыть многоцѣкавыхъ рѣчей. Єсть тутъ примѣромъ одно жерело, зъ котрого иде така горяча вода, що не можна въ нѣй руки удержати анѣ одну минуту. Єсть также паркъ, въ котрôмъ є троха звѣрины — а зновь въ мѣстѣ можна побачити всѣлякого рода звѣрину неживу, вы пхану.

Пять миль вôдъ сего мѣста є одна нова майна, але угля зъ неѣ выдобувають еще небогато. Тамтого року платили у тôй майнѣ майнерамъ вôдъ 3 до $3.25 за 8 годинъ, лебрамъ $2.50 за 8 годинъ, по двору 2.50 за 10 годинъ горла, а нынѣ платять майнерамъ $3.00 а и то хотять, щобы робити 10 годинъ а лебрамъ $2.00 за 9 годинъ. Юніи тутъ нема. Напхало богато Таліянôвъ, то де другі люде роблять за $3.00 або $3.25 тамъ Таліяны роблять за $2.00 а де робили бѣлі люде по дворѣ 10 годинъ за $2.50 тамъ теперь роблять Хинцѣ (Чайны) 12 годинъ за доляра. То все такъ змѣнилось вôдъ Нового Року. Майна тая належить до Сібірской компаніи.

В. И. Т.

О. Василь Гривнакъ
теперѣшный рускій душпастырь въ Buffalo, N. Y.

КАНАДІЙСКА ПѢСНЯ.

Вôдъ коли мъ приѣхавъ до тои Канады,
Не маю потѣхи, не маю порады.
Канадо, Канадо! Якажь ты немила,
Неоднogось мужа зъ жѣнкою розлучила.

Розлучилась мужа тай дрôбненькі дѣти,
Гôрко жь ему гôрко, въ Канадѣ сидѣти.
Ходжу, по Канадѣ тай милѣ рахую,
Где не нôчь захопить, тамъ переночую.

Писавъ бы я листы тай вже й паперъ маю
Пôйшовъ бымъ на почту — дороги не знаю.
Хоть знаю дорогу то не знаю мовы,
Бѣдный же я бѣдный въ канадской недоли.

Сяду коло стола тай стану думати:
Буду до родины дрôбный листъ писати.
Писавъ же я листъ той пôвтора годины,
Занѣсъ-ємъ на почту до свои родины.

Пôду я надъ море, надъ тихую воду,
Буду я чекати на письмо вôдъ роду.
Неодна рыбонька безъ море перейшла
Жадноѣ-мъ не видѣвъ, щобы листы несла.

Хоть я и молоденькій въ здоровлю сь сячу,
Украдуть ми грошѣ по ихъ зафасую.
Хоть ми вкрали грошѣ прото я щасливый,
Додае ми силы Господь милостивый.

Ой Боже, мôй Боже, тай ты божа Мати,
Не дай ми въ чужинѣ марно пропадати.

Зложивъ Василь Гайдей.
Slace Bay, N. S., Canada.

„SVOBODA“
LIBERTY.)
The Ruthenian (Little Russian) Weekly
published every Thursday
at 209-2 1 Linden Str., Scranton, Pa

JNO J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two Dollars a year.

Established 1893

UNION LABEL 23

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16, 1903 at the post office at Scranton, Pa., under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверь и коштуе:

Въ Америцѣ на рôкъ $2.00
До старого краю на рôкъ $2.00
Въ Америцѣ на пôвъ року $1.00
До старого краю на пôвъ року ... $1.00

Оплачувати ґазету треба все-гда зъ горы (напередъ).

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або через експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order. то є карточку, котру дôстанете вôдъ почтаря або аґента на експресовôмъ офисѣ, пошлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѝ грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA

Новый телефонъ Нумеръ 787

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Безъименныхъ дописей не принимаємо.

Хто хоче, щобы те, що напише, було друковане въ „Свободѣ“ въ Четверъ, мусить прислати рукопись до Скрентонъ найдальше въ Пятницю вечеръ

Поодинокѝ числа „Свободы“ можна купити у:
A. Wasserman,
29. Clinton Str., New York, N. Y.

Святе Письмо Старого Завѣту -- мовою руско-украиньскою.

Наконець и Русины дôждались выданя друкомъ перекладу Святого Письма Старого Завѣту на свою рôдну мову. Выдало его Британьске и Заграничне Библійне Товариство въ Лондонѣ. Бôльшу часть перекладу, бо три четвертыхъ части, зладивъ покôйный Панталеймонъ Кулѣшь; дръ Пулюй професоръ у Празѣ переложивъ Псальмы, зредаґувавъ пять книгъ Мойсея та поставивъ правила пôсля, котрыхъ зроблена одноцѣльна редакція цѣлого перекладу, а звѣстный писатель Иванъ Нечуй-Левицкій у Киевѣ, докôнчивъ перекладати те, чого не здужавъ задля своеи смерти переложити Кулѣшь.

Покôйный Кулѣшь, що вразъ зъ д-ромъ Пулюемъ переклавъ Новый Завѣтъ на нашу мову, працювавъ въ остатныхъ рокахъ свого житя лишь надъ перекладомъ Старого Завѣту, та на жаль не вспѣвъ нѣ его докôнчити, нѣ не дôждавъ ся побачити его напечатанымъ, готовымъ.

Пôсля того якъ переклядъ Святого Письма бувъ вже зладженый, зверталисъ Украинцѣ до „Святѣйшого Синоду“ зъ запитомъ, чи Синодъ не надруковавъ бы Святого Письма въ украиньскôй мовѣ (вôнъ друкуе своимъ коштомъ Св. П. у другихъ мовахъ.) На се Синодъ мавъ вôдповѣсти, що не може сего зробити, бо се булобъ насмѣшкою надъ Святою Книгою. Такъ отже прийшлось Украинцямъ звернутись зъ сею справою до анґлійского Библійного Товариства у Лондонѣ, котре справдѣ надруковало сей переклядъ а кромѣ того мае передруковати ще и Новый Завѣтъ переложеный 1871 року, такъ що незадовго Русины будуть мати повне Письмо Святе, се есть старый и Новый Завѣтъ у своѣй мовѣ.

Въ виду великихъ и малыхъ славословій, якѝ вѣчно спѣваютъ російскому урядови тутешнѝ царославнѝ и москвофільскѝ аґенты, не завадить нашимъ Русинамъ знати, що въ Росіи вôльно проповѣдувати слово Боже на мовахъ: московскôй, церковно-славяньскôй, польскôй, ческôй, болгарскôй, словеньскôй, англицкôй, нѣмецкôй, французкôй, италіяньскôй, латиньскôй, румуньскôй, еврейскôй, и вкупѣ польскôй, еврейскôй и нѣмецкôй, еврейскôй и московскôй, жидôвско-нѣмецкôй, грецкôй, георгійскôй, даньскôй, шведскôй, естійскôй, финьскôй, леттійскôй, хувайскôй, вôрменьскôй, арабскôй, татарскôй, турецкôй, перзійскôй якутскôй, хиньскôй, японьскôй, кореаньскôй, монгольскôй та ще на иньшихъ мовахъ. Лишь на руско-украиньскôй мовѣ слова Божого проповѣдувати въ Росіи не вôльно, а кождого хто важивъ бы ся читати Письмо Святе въ руско-украньскôй мовѣ накують до арешту або гонять на Сибѣръ.

И се дѣеть ся не въ Туреччинѣ або якôй поганьскôй державѣ, але въ будѣмъ то христіяньскôй а властиво царославнôй Росіи, що звыкла себе звати „святою“. Дѣе ся теперь, у двайцятомъ столѣтю, дѣе ся пôдъ окомъ того „предоброго“ батюшки царя, що такъ любить (?) усѣхъ Славянъ (а Русины чи не Славяны?); дѣе ся за волею Святѣйшого Синоду, котрый такъ Русинôвъ любить, що ажь до Америки высилае за ними своихъ аґентôвъ, котрѝбы дбали о ихъ спасене!... И се не брехня а правда, якои не годнѝ заперечити навить всѣ царскѝ аґенты.

Ось такои заслуги та подяки дôждавъ ся вôдъ Росіи трийцять міліоновый рускій народъ, той народъ, що вôддаючи себе Росіи за Хмельницкого, причинивъ ся чимало до еѣ могучости и славы.

Днесь ему засѣ навить вôдъ того, що вôльно Монголамъ и Татарамъ.

На вѣче!

За 10 днѣвъ II. всенародне вѣче американьскихъ Русинôвъ!

Не забудьте прислати делеґатôвъ!

Дуже и дуже важнѝ справы маемо обговорити.

Маемо ввести въ житє нову институцію, котра вôдъ разу учинить насъ крѣпкими.

На вѣчу въ Йонкерсъ говорилисьмо за бѣду. — Теперь на вѣчу въ Олифантъ дамо бѣдѣ таку медицину, що мусить прійти бѣдѣ остатна година.

Зô всѣхъ плейсôвъ з'ѣжджайте ся, щобъ великою громадою доконати велике дѣло.

Зъ поблизькихъ плейзôвъ з'ѣжджайте ся сотками, користайте, що вѣче такъ близько, у вашôй околици.

Найлѣпшѝ бесѣдники обѣцяли пріѣхати.

Зô всѣхъ сторôнъ одержалисьмо листы, що делеґаты збирають ся до насъ въ дорогу.

Нехай не буде нѣ одного плейсу, не заступленого вôлпорученикомъ.

Окремыхъ запрошенъ не пôслалисьмо и не пошлемо нѣкому, бо хочемо, щобы цѣла американьска Русь зрозумѣла важнôсть вѣча, высилаючи своихъ представителѣвъ, сама, безъ принуки.

Памятайте братя, що се вѣче припадае въ понедѣлокъ, 22-го февруара на Washington's Birthday.

Комітетъ.

Якъ можна збирати жертвы на Рускій Народный Фондъ въ Америцѣ.

Въ Америцѣ Недѣлѣ и свята суть обсервованѝ бôльше нѣжь въ другихъ краяхъ, бо тутъ майже всѣ фабрики стоять въ той день и майже всѣ робôтники по цѣлотыжневôй працѣ вôдпочиваютъ. Каждый робôтникъ въ той день одягае ся въ лѣпшу одежу, святочну и чуе ся въ той день вôльнымъ вôдъ всѣхъ обовязкôвъ, якѝ мавъ на своѣй головѣ черезъ минувшій тыждень. Коли себе въ такôмъ станѣ почувае, пробуе зажити тои вôльности, гостить ся зъ своими знакомыми, краянами и т. п. При такихъ рускихъ гостинахъ въ Америцѣ неоденъ стратить спорый грôшь або и цѣлу пейду, на котру цѣлый тыждень тяжко працювавъ и анѣ собѣ погадае, що тимъ грошемъ, якій заробивъ черезъ тыждень а въ Недѣлю прогостивъ, мôгъ бы рускôй народнôй справѣ въ Америцѣ принести сто разы бôльше корысти, якъ тою гостиною. Але на жаль бôльшôсть рускихъ робôтникôвъ не мае ще поняти о тôмъ и не розумѣе того, що грôшь узбираный хоть бы и малыми датками може принести великѝ корысти нашôй народнôй справѣ. Мы, поправдѣ сказавши, не маемо въ Америцѣ людей богатыхъ, якъ иншѝ народности, котрѝ бы могли бôльшу суму даровати на народнѝ цѣли. Мы майже всѣ робôтники, що жиемо зъ десятьохъ пальцѣвъ, котрыми дякувати Господу Богу можемо якъ такъ заробляти доки тревае робота А якъ бы такъ роботы для насъ не було, то що тодѣ? Тодѣ мусѣли бъ мы забирати ся зъ плейзу на плейзъ, муфовати, якъ шатрôвскѝ циґаны, бо поля нѣ хатъ не маемо а науки до другихъ робôтъ, такъ якъ другѝ народы маютъ, также не маемъ. Щобы тому лиху хоть въ малôй части запобѣгчи, мусимо старати ся трохи просвѣтити наукою, бо наука се найдорожшій скарбъ кождого чоловѣка, котрого нѣ огонь не спалить нѣ вода не забере. Кромѣ сего чимъ чоловѣкъ бôльше ученый, бôльше знае, тимъ бôльше и чужѝ люде его поважають. Ходити намъ до школы теперь вже не часъ, бо мы все въ роботѣ, але нашѝ дѣти маютъ досыть часу до науки и декотрѝ хотѣли бы ся учити та задля бѣдноты родичѣвъ неможуть ходити до школы и такъ пропадае вѣкъ нашои молодѣжи въ Америцѣ. Замѣсть давати дѣти до высшихъ школъ, даютъ ихъ родичѣ робити до майнôвъ и фабрикъ до такои самои роботы, якъ и самѝ роблять и тотѝ дѣти зôстають мимо волѣ такими самыми якъ ихъ родичѣ, то есть найнисшими американьскими робôтниками. Ба але не конець на тôмъ. Тотѝ дѣти забувають а зъ часомъ и цѣлкомъ забудуть хто они суть, бо кождый нарôдъ не просвѣченый пропадае мѣжь бôльше образованымъ народомъ. Щобы до того не допустити вѣче народне въ Yonkers, N. Y. установило заложити Рускій Народный Фондъ въ Америцѣ. Грошѣ узбиранѝ Народнымъ Фондомъ будуть уживанѝ на рôжнѝ рускѝ справы а передовсѣмъ на заложене рускои бурсы для нашихъ дѣтей, въ котрôй бы дѣти мали утримане и побирали высшу науку, щобы коли выйдуть на людей не працювали такъ тяжко якъ мы и не були попыханѝ всѣми якъ мы. Проте обовязкомъ кождого щирого Русина есть збирати датки хотьбы й малѝ на Рускій Народный Фондъ въ Америцѣ при кождôй нагодѣ: на весѣляхъ, крестинахъ, домовыхъ гостинахъ, баляхъ и т. п. а коли будемо ся старати збирати, якъ повысше сказано при всѣхъ оказіяхъ, тодѣ нашъ новозаложеный Фондъ буде мôгъ принести немало корысти для насъ старшихъ и молодшихъ.

А теперь хочу Вамъ дорогѝ читателѣ „Свободы“ оповѣсти, якъ насъ мала громадка въ Ню-Йорку малымъ коштомъ зробила $5. на тоту цѣль при домовôй гостинѣ. Буде тому пару тыжнѣвъ якъ въ Недѣлю пополудни зôйшло ся колька дѣвчатъ, котрѝ служать, до п. И. Лазорчика, де якъ разъ насъ чотырохъ було. При рôжныхъ розмовахъ дало ся чути, щобы ся зложити на пиво, ну, але нѣ одного не було, щобы напередъ ся вырвавъ. Тогды одѣнъ въ насъ пôднѣсъ голосъ такій: „Коли хочете пити а нѣхто не дае напередъ то зробимо такъ, що кождый хто хоче пити нехай дасть 10 центовъ на стôлъ а потôмъ ся зробить тикеты и буде ся тягнути хто мае першій дати.“ Розумѣе ся, що майже всѣ одноголосно на тое пристали, бо кождый мавъ охоту на пиво и заразъ посыпала ся складка. Перше давъ господарь дому Иванъ Лазорчикъ, потôмъ Грицъ Пыртко, Павло Зятикъ, Иванъ Парилякъ, Анна Фричь, Єва Рушко, Анна Дулеба, Пайза Буґель, Анна Броди Зузи Юрчишинъ, Настя Копча, то всѣ дали по 10 центôвъ, що зробило до громады $1.10. Тогды п. Г. Пыртко вставъ и подякувавъ всѣмъ за зложенѝ грошѣ и сказавъ ось що: „Тотѝ грошѣ, що мы ту зложили можна бы обернути на що иншого пожиточнѣйшого якъ пиво. Пиво мы вже неразъ пили и знаемо якій смакъ мае а тотѝ грошѣ, щосьмо тутъ зложили, даймо на Народный Фондъ въ Америцѣ.“ „Славно!“ закричали всѣ, „Але Фондомъ не загасимо нашу жажду“ озвавсь хтось, „треба бы конче що выпити, коли насъ ся така спора купка тутъ зôбрала.“ Але звôдки взяти грошей на тое? Тодѣ п. И. Парилякъ каже: „Мы мущины даймо еще по 10 центôвъ на напитокъ собѣ и на орѣхи дѣвчатамъ.“ И зложилисьмо 40 центôвъ, котрѝ передалисьмо господынѣ дому п. Лазорчиковôй, котра заразъ пôслала по пайнту пива для насъ мущинъ а решту дала на орѣхи для дѣвчатъ. Тодѣ коли тое все робило ся, пиво принесли и орѣхи и подали на стôлъ, зачалась знову розмова, якимъ бы то способомъ можна зъ тихъ $1.10 зробити хоть пять долярôвъ. Гадки були рôжнѝ, ажь наконецъ ухвалилисьмо таке (дѣвчата брали также слово въ тôмъ, що мае ся зробити зъ тыми грôшми). За згодою дѣвчатъ ухвалили мы купити шпильку золоту и дати до розôграня, що и стало ся. П. Г. Пыртко взявъ тихъ $1.10, купивъ шпильку за $1.50, на котру далисьмо зробити тикетôвъ 55 по 10 центôвъ за тикетъ и заразъ розôбралисьмо ихъ мѣжь себе до розпродажи. Дѣвчата въ надѣѣ, що шпильку выграють, розôбрали всѣ тикеты. Тутъ мушу зазначити, що найбôльше тикетôвъ розпродавъ сынъ п. Гриця Пыртка, Михайло, за що му дуже красно дякуемо, щобы вырôсъ на утѣху родичамъ а славу американьскои Руси. И всѣ прочѝ розпродали свои тикеты такъ що анѣ одного не позôстало. Розгравка вôдбула ся въ Недѣлю въ присутности майже всѣхъ дѣвчатъ, що тикеты були покупили. Шпильку выгравъ Стефанъ Олахъ, членъ Руско-Народного Союза въ Ню Йорку въ отдѣлу 66. на нумеръ 46. А грошѣ въ сумѣ $5.00 зъ розгравки зôстили вôдданѝ о. И. Подгорецкому, секретарови Народного Фонду въ Америцѣ. На тôмъ закончаю історію нюйорского жертвованя на Народный Фондъ и кличу до всѣхъ щирыхъ Русинôвъ въ Америцѣ, котрымъ залежить на лѣпшôй будучности на американьскôй земли щобысьте при кождôй способности старали ся о Народный Фондъ, котрый може намъ принести много корысти и нашимъ дѣтямъ. Сю історійку не писавъемъ, абы ся хвалити, але писавъемъ для того, щобы показати, якъ при кождôй способности можна зробити щось доброго для загалу руского тутъ въ Америцѣ, коли е чоловѣкъ, що може всюды таку рѣчь пôднести и заохотити людей до жертвъ на Народный Фондъ. 5—10 центôвъ нѣкого не збогатить, а всѣ якъ дамо на Народный Фондъ по 5 центôвъ то тôлько зробить, що будемо ся могли тимъ повеличати, чимъ ся другѝ народы днесь величають. А тогды и въ наше вôконце засвѣтить сонце.

Павло Зятикъ.

Перше

всенародне руске вѣче въ Канадѣ

вôдбулось дня 26 и 27 Януара 1904 въ Винипеґу.

Понизше пôдаемо въ скороченю справоздане „Канадийского Фармера“ зъ сего вѣча.

Зъ усѣхъ кольоній Манітобы явили ся священики и делеґаты въ церквѣ на Соборне Богослужене дня 26. сѣчня о годинѣ 10 рано.

Зъ священикôвъ були слѣдуючѝ: Ив. Бодруґъ, М. Бачиньскій, И. Неґричь, О. Бачиньскій, В. Козяръ, Г. Тимчукъ, Д. Ярема, И. Данильчукъ, О. Кандѣя, Ю. Богонько, Н. Зайцевъ, А. Яцура, А. Вільчиньскій, Г. Пригроцкій, Ив. Козяръ, М. Мончаленко.

Делеґаты выбранѝ громадами були слѣдуючѝ: пп. М. Боюкъ, Т. Козаченко, В. Новакъ, П. Григорчукъ, С Муражь, Ф. Волошинъ, Ив. Кармазинюкъ, Д. Лазарукъ, В. Капѣй, И. Зеленицкій, Д. Кравчукъ, И. Кубей, К. Махвѣй, Н. Ґеникъ, Р. Ковтунъ, И. Дрогомирецкій, П. Сохацкій.

О другôй годинѣ по полудни отворено вѣче молитвою Царю небесный. Предсѣдателемъ на часъ вѣча выбрано о. Ив. Неґрича и п. Зеленицкого.

Пôсля вступного слова зô стороны предсѣдателя вѣча, слѣдували довгѝ рефераты о самостôйнôй церквѣ оо. Ив. Бодруґа, М. Бачиньского, И. Данильчука, И. Неґрича, Н. Зайцева, М. Мончаленка и другихъ. Поодинокѝ священики складали справозданя зъ своеи дѣяльности, а по нихъ делеґаты, кождый зъ осôбна вносили свои погляды и заключеня, котрѝ дѣйсно можна було подивляти, якъ далеко нашъ нарôдъ поступивъ, и якъ далеко свобода

думки розвинулась у него на вôльнôй земли. Нѣбы одна мати родила и пôдъ одною стрѣхою ховала всѣхъ разомъ священикôвъ и делеґатôвъ: у нихъ не було рôжницѣ въ поглядахъ. Проґрама ухвалъ перейшла на повныхъ основахъ одноголосно.

На урядъ консисторіяльный на рôкъ 1904, кôнчачій ся четвертого вôвтôрка въ сѣчни 1905 р., выбрано: о. Неґрича предсѣдателемъ а о. Водруґа секретаремъ.

Правосильна комісія до розслѣдженя всякихъ церковныхъ и шкôльныхъ справъ, складае ся зъ слѣдуючихъ оо. Т. Стефаникъ, А. Бачиньскій и И. Неґричь, дальше пп. В. Новакъ и Т. Козаченко.

Вѣче замкнувъ предсѣдатель словомъ пращальнымъ и молитвою „Достойно есть“, о годинѣ 1 попол. дня 27. сѣчня по чѣмъ на вѣчну память первого руского Вѣча Самостôйнои греческо-рускои церкви на Канадійскôй землѣ, священики зъ делеґатами дались фотоґрафувати. По сѣмъ загуло славне руске „Не пора, не пора“ и „Ще не вмерла Украина“.

Попращавшись сердечно бравшій участь на вѣчу розъѣхались по домамъ.

На вѣче наспѣло 93 листôвъ зъ рôжныхъ Канадійскихъ кольоній и телеґрама „Свободы“ слѣдуючого змѣсту:

„Свѣтлымъ зборамъ сердечный привѣтъ! Кладѣть мôцну пôдвалину пôдъ будучнôсть вôльнои Канадійскои Украины. Нехай жие Канадійска Русь!“

Росія.

Листъ 3.

I.

Въ первшихъ числахъ сѣчня часописи російській ого лосили „Всеподданнѣйшій докладъ управляющаго финансовъ о государственной росписи доходовъ на 1904 годъ.“

Цей докладъ, порôвняючи зъ докладами попереднього міністра фінансôвъ, Вітте, выглядае дуже про то и не вôдзначаеть ся тими „выкрутасами“, якихъ було дуже багаго въ докладахъ минулыхъ рокôвъ. Цѣкаво знати, якъ цей „простый“ міністеръ чи „уплавляющій“ фінансôвъ выкрутить ся зъ того стану, въ якому опинили ся фінансы російскѣ посля „геніальнаго“ орудуваня міністерствомъ „геніальнаго“ Вітте, — тимъ паче, коли наближаеть ся вôйна зъ Японією, що вымагае багацько грошовыхъ засобôвъ. коли край бѣднѣе, подупадае вôдъ податкôвъ державныхъ та того необмеженого панування царя, чиновникôвъ, дѣдичѣвъ. капіталістôвъ, що посѣло злиденного хлопа російського. Але то покаже дальшій часъ. А поки звернемось до де-якихъ цифръ зъ „росписѣ“.

Плеске (мін. фінан.) сподѣваеть ся на рôкъ 1094

ДЕРЖАВНЫХЪ ПРИБУТКÔВЪ:

Звычайныхъ	1,980.094,493 р.
Надзвычайныхъ	2,750.000 „
Разомъ	1,982.844,493 р.
Изъ готовыхъ грошей державнои Скарбницѣ	195,792,562 р.
Загально	2,178,637,055 р.

ДЕРЖАВНЫХЪ ВЫДАТКÔВЪ:

Звычайныхъ	1,966.458,251 р.
Надзвычайн.	212.178,804 „
Разомъ	2.178,637,055 р.

Проти минулого року сподѣваются ся звычайныхъ прибуткôвъ въ р. 1904 бôльше на 83,061,815 руб. (руб. —½ дол.) Вôльше признано й звычайныхъ выдаткôвъ, а именно на 86 міліонôвъ.

Цѣкаво зазначити тѝ рѣчи, на якѝ збôльшано выдатки. Такъ збôльшано, мѣжь иньшимъ, на 30.8 міл. р. выдатки на вôйсько; 21,6 міл. р. — на залѣзницѣ; 1,4 міл. р. — на поліцію; 1,7 міл. р. — для міністерства правосудя та тюрмы; и тôлько 4,4 міл. р. призначено на побôльшеня розходôвъ на просвѣту. Такъ, царське правительство не забувае своихъ любыхъ капіталістôвъ; воно пѣклуеть ся про вôйсько, абы пôдтримувати нимъ интересы богачѣвъ и въ краю и поза краемъ; будуе для ихъ новѝ залѣзнѝ дорози; збôльшуе поліцію и тюрмы, котрыми пôдтримуе „порядокъ“ себ-то дусить змагания народу до волѣ. А для народу мае тôльки 4,4 міл. р. на просвѣту та й то таку, де псують лише розумъ дитинѣ.

Усе це ще виднѣшь на иньшихъ цифрахъ. Въ року 1904 призначено для міністерства вôйны 360.758,092 р., для морського мін. — 113,622,426 р. выплаты по державному довгу 289.299,-183 р. (це число треба заховати до выдаткôвъ на вôйсько, бо усѣ грошѣ, якѝ позычала Росія, вона позычала на военнѝ справы), для міністерства шляхôвъ — 683.453 415 (для міністерства власне звычайныхъ розходôвъ 473.274,804, а иньшѝ 210.178.804, то — надзвычайнѝ выдатки на будоване новыхъ и пôдтримуване старыхъ залѣзниць та субсидія приватнымъ спôлкамъ на тую-жь мету), для міністерства-жь просвѣты — тôльки 43.677,-451 р., себ-то пересѣчно 32½ копѣйки на чоловѣка, а якъ зауважити, що якъ не бôльшôсть, то принаймѣ половина зъ сихъ грошей выдаеть ся на выщѝ та середнѝ школы, то на хлопа тодѣ прийдеть ся якихъ 10—15 коп. на рôкъ. То здаеть ся за мало.

II.

Що до вôйны зъ Японією, то россійській урядъ почувае себе погано, бачить, що зъ воды сухимъ не выйде. Принаймнѣ то видно изъ реакційныхъ часописей, „Гражданина“, „Нового времени“, „Моск. Вѣдомостей“ — цихъ прихвостнѣвъ правительства російського. То тамъ голосять про „непобѣдимость русскихъ войскъ“ и про те, що „дрôбнѝ рахунки зъ поліцією або мѣсцевѝ непорозумѣня робôтникôвъ зъ фабрикантами („геть самодержавіе!“ тежь непорозумѣне робôтникôвъ зъ фабрикантами?) замовкнуть самѝ по собѣ пôсля першого выстрѣла“, то Мещерській (радникъ царя) пише: „Якій бы добрый не бувъ кôнець вôйны... смутокъ и незадоволене, якъ поодинокѝ рѣчки, вилынуть въ одно море загального слабуваня“, себъ-то на звычайнôй мовѣ — пôдняте революційнои боротьбы. И це при „доброму кôнцѣ“ вôйны, а при поганому нема що й казати.

Що не все гараздъ въ Росіи, можна бачити и по тому, що не вважаючи на те, що нема ще вôйны, а почавъ вже упадати курсъ російськихъ грошей. На цихъ дняхъ давали за 100 кар. 250 франкôвъ замѣсть 265. Рôжниця велика.

III.

Якъ доносять часописи, бувъ у Петербурзѣ зъѣздъ технікôвъ. Мѣжь нимъ бувъ одинъ изъ тихъ, що приймали участь въ погромѣ жидôвъ въ Кишеньовѣ. Довѣдавшись про це, члены зъѣзду запротестували проти того, щобъ на зъѣздѣ бувъ „громила“. Цей останній пожалѣвъ ся тодѣ міністру внутрѣшныхъ справъ фонъ-Плеве, а той, не вагаючись, заборонивъ зъѣздъ, чимъ ще разъ на увесь свѣтъ заявивъ, що жидôвськѝ погромы то есть дѣло рукъ правительства, котре, не встидаючись навѣть Европы, не тôлько що своихъ пôдданыхъ, забороняе честнымъ людямъ протестувати противъ такого злочиньства въ XX. столѣтю.

Берно (Швайц.) 27. I. 1904.

М. Л-енко.

Що чувати въ свѣтѣ.

ПЕРЕДЪ высшу палату конґресу прийшла сими днями справа знесения судовыхъ заборонъ противъ страйкерôвъ, яка вже другій рôкъ товче ся въ конґресѣ.

Чимъ е тѝ забороны судôвъ (инджонкшенсъ), знае зъ досвѣду кождый робôтникъ, що страйкувавъ коли небудь. Се прямо страшне оруже въ рукахъ капіталістôвъ. Най лише въ фабрицѣ, майнахъ або при якôй небудь праци застрайкують робôтники, такъ сейчасъ находять капіталісты „зичливого и вôдданого собѣ“ судію, котрый выдае судову заборону противъ страйкерôвъ и однымъ замахомъ пера поборюе тай нищить ихъ. Страйкерамъ не вôльно тодѣ вôдмовляти вôдъ працѣ неюнійныхъ робôтникôвъ, котрѝ занимають ихъ мѣсце, бойкотувати капіталістôвъ або демонструвати противъ нихъ, наближатись до мѣсць, обнятыхъ страйкомъ и т. п. Однымъ словомъ, страйкеры звязанѝ тодѣ и мусять проґрати страйкъ.

Білъ, якій домагае ся знесеня такихъ заборонъ. предложено въ конґресѣ минулои сесіи пôдъ напоромъ зъорґанізованыхъ робôтникôвъ и низша палата конґресу приняла его помимо перепонъ изъ стороны капіталістôвъ. Заки одначе доволѣкъ ся вôнъ до высшои палаты сесія конґресу була вôдрочена. Бѣдному всегда вѣтеръ въ очи дуе....

Чи высша палата потвердить его, годѣ предвидѣти. тымъ бôльше, що капіталисты намагають ся не допустити до сего. Судія Дженкінсъ, предсѣдатель парляментарнои комісіи правъ, одержавъ богато листôвъ вôдъ найвызначнѣйшихъ фабрикантôвъ и пр. промысловцѣвъ зъ протестами противъ потвердженя згаданого білю. Значить оно, що вороги не сплять, тому й робôтники не повиннѝ бы засипляти справы. Ходить лише о бôльшу солідарнôсть зъ ихъ стороны, а все буде гараздъ.

— —

ВСЕСВѢТНА выстава въ Ст. Луисъ, Мо. буде бôльше коштувати Сп. Державы, чимъ яка небудь друга выстава, уряджувана доси въ Америцѣ. Союзный сенатъ Сп. Державъ ухваливъ оногды удѣлити зарядови выставы 4 міліоны 600 тысячь долярôвъ новои позычки, котра мае бути вôддана союзнôй касѣ зъ білетôвъ вступу и прочихъ доходôвъ выставы. Правительство мае за те право контролювати еи доходы, а навѣть заложити секвестеръ на цѣлу выставу.

Такъ отже цѣла выстава въ Ст. Луисъ, Мо. буде коштувати загаломъ 19 міліонôвъ 600 тысячь долярôвъ. Зъ того 7 міліонôвъ 500 тысячь покрыють чужѝ державы, 7 міліонôвъ 500 тыс. долярôвъ тутешнѝ краѣ и територіи, а проче нова позычка союзного скарбу.

— —

ПОСЛѢДНЫЙ полкъ вôйска Сп. Державъ, зложеный зъ 17, 18, 21 и 22 компаніи крѣпостнои артилеріи опустивъ дня 4. н. м. кубаньску крѣпость Кабона и вôдплывъ домôвъ. Такимъ робомъ вже зовсѣмъ вступили ся Сп. Державы зъ кубаньскои републики и забрали свои слѣды колишнои окупаціи Кубы.

Президентъ Пальма и его правительство, послы, вôйско и безчисленный здвигъ народа пращали торжественно американьскихъ жовнѣрѣвъ, почôмъ середъ гарматныхъ выстрѣлôвъ та вôйсковыхъ почестей здоймлено зъ крѣпости прапоръ Сп. Державъ а вывѣшено кубаньскій. Вôйско кубаньскои републики заняло тодѣ крѣпость, а полкъ Американцѣвъ помашерувавъ до пристани середъ грôмкихъ и симпатичныхъ окликôвъ народа.

— —

ПАНАМА притьмомъ вôддае ся въ опѣку Сп. Державъ, бо ось яку резолюцію ухвалила панамска конвенція конституційна на однôй зъ послѣдныхъ сесій: „Наколи-бъ публичный спокôй або ествоване конституціи панамскои републики були загроженѝ, признае ся Сп. Державамъ право вмѣшати ся въ еи внутрѣшнѝ справы, щобы привернути порядокъ. За те Сп. Державы мають зъобовязати, ся що удержать независимôсть нашои републики“.

Сею ухвалою вôддано молоденьку републику пôдъ необмежену власть „вуйка Сема“. Вôдъ теперь можуть Сп. Державы господарувати въ Панамѣ мовь у себе дома и нѣхто не мае права робити имъ якихъ небудь перепонъ.

— —

РЕЗОЛЮЦІЯ въ Ураґваю выбухла знову зъ цѣлою силою. Симъ разомъ лѣпше веде ся ворохобникамъ, бо, якъ доносять телеґрамы, поборили оногды правительственну армію и загрозили столици краю. Президентъ републики, Сеноръ Ордонезъ, утѣкъ на арґентиньскій военный корабель.

— —

— ВÔЙНА на далекôмъ сходѣ висить на волоску и цѣлый свѣтъ вѣрить, що безъ неи не обôйде ся. Добре поинформованѝ круги Лондону Парижа и Вашинґтону дуже песимістично задивляють ся на ситуацію и е того переконаня, що наколи вже не розпочали ся ворожѝ кроки, такъ можуть розпочати ся кождои хвилѣ. Се саме потвердивъ також японьскій амбасадоръ въ Лондонѣ, баронъ Гаяші. Заявивъ вôнъ безъ обинякôвъ, що Японія жадае рѣшучо, абы Манджурія и на дальше лишила ся пôдъ панованемъ Китаю, а не Росіи. Коли-бъ Росія вôдкинула нашѝ домаганя — добавивъ баронъ Гаяші — такъ въ найблизшôй будуччинѣ будемо мати вôйну зъ нею.

Словамъ японьского амбосадора годѣ не йняты вѣры тымъ бôльше, що цѣла Японія дѣйсно готова вже до вôйны. Єи армія и фльота стоять зъ оружемъ въ рукахъ и ждуть гасла до борбы. Найбôльше розлютила Японцѣвъ ся обставина, що російске правительство зволѣкало безъ кôнця, зъ вôдповѣдею на послѣдну японьску ноту, а мѣжь тымъ все збôльшало свою армію и фльоту на далекôмъ сходѣ. Нынѣ мае вже Росія въ Манджуріи 250 тысячь вôйска, а на японьскихъ водахъ фльоту о много сильнѣйшу вôдъ японьскои.

1 25

НАЙНОВѢЙШѢ вѣсти зъ далекого сходу звучать якъ слѣдуе:

Японія выслала свою армію, щобы заняла Корею, а Росія вôдкликала зъ Токіо свого амбасадора, що рôвнае ся зорваню дипломатичныхъ зносинъ и выповѣдженю вôйны. Цѣла російска фльота выплила дня 7. с. м. въ боевôмъ шику зъ Портъ Артуръ на стрѣчу японьскои. Страшного проливу крови можь надѣяти ся кождои хвилѣ.

Лондоньскій дневникъ „Таймсъ“ одержавъ депешу, що вôйна вже розпочала ся.

— —

ЦѢКАВЫЙ е фактъ, якъ російске правительство радить собѣ, абы роздобути грошей на ведене вôйны зъ Японією. Именно хоче она сконфіскувати всѣ ощадности своихъ пôдданыхъ, зложенѝ по банкахъ и щадницяхъ.

Чи не по російски? Безталанный народъ дае цареви величезнѝ податки грошма и крови, поносить всѣ тягарѣ вôйны, шле на зарѣзъ своихъ найкрасшихъ сынôвъ, царскому урядови все еще за мало. Вôнъ кидае ся еще на ощадности народа, вôдложенѝ на чорну годину и, мовь дикій звѣрь, порывае ихъ ненадѣйно.

Февр. 9. Шѣстьдеесять кораблѣвъ высаджуе 30 тысячь японьскихъ воякôвъ на Корею. Ихъ боронить вôддѣлъ торпедовцѣвъ. Головна часть военныхъ кораблѣвъ японьскихъ вôдплынула въ напрямѣ до Портъ Артуръ. Японцѣ спôймали три російскѝ кораблѣ.

Два зъ нихъ везли російскихъ жовнѣрѣвъ, се були кораблѣ транспортовѝ, третый бувъ корабель военный, котрый зôпсувъ ся въ дорозѣ. Японія протягла пôдводный телеґрафъ ведучій до Кореѣ. Росія выслала свои военнѝ кораблѣ на стрѣчу новымъ, що вертають зъ Европы домôвъ, а Японцѣ старають ся перехопити російскѝ кораблѣ, що идуть зъ Европы для змôцненя рос. фльоты.

ВЕЛИЧЕЗНЫЙ ОГОНЬ выбухъ дня 7 с. м. въ Болтіморъ, Мд. и грозить загладою цѣлому мѣстови тай его охресности. До дня 8 с. м. згорѣло загаломъ 30 блакôвъ домôвъ въ самôмъ осередку мѣста, разомъ зъ найбôльшими склепами, маґазинами, церквами и т. п. Шкода выносить доси 40 міліонôвъ долярѣвъ.

Feb. 9. — Пôсля 32 годинного майже надлюдского зъусиля огонь зльокалізовано. 2500 будинкôвъ въ самôмъ осередку мѣста лежить въ руинахъ. 50.000 людей остало безъ працѣ. Загаломъ выгорѣло 75 блакôвъ. Шкода выносить понадъ 200 міліонôвъ дол.

СЕНАТОРЪ Ганна, звѣстный покровитель тростôвъ небеспечно хорый. Нема надѣѣ на его выздоровлене.

Справы „Союза“.

Головный Урядъ „Р. Н. С.“ на роки 1902—1904.

Головный предсѣдатель — о. М. СТЕФАНОВИЧЬ, 619 Carson Str., Pittsburg, Pa.

Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКІЙ, Box 76, Jersey City, N.J.

Головный касіеръ — АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Мѣсто-предсѣдатель.....М. Кравчишинъ NORTHAMPTON, PA.

Заст. секретаря ....Вас. Гришко SCRANTON, PA.

Заст. касіера..................И. Глова EXCELSIOR, PA.

Радни:

М. Турокъ.........................Priceburg, Pa.
Мих. Пачута......................Mt. Carmel, Pa.
Діон. Голодъ..........Jersey City, N. J.
Мих. Грацонь......................McKeesport, Pa.
Андрей Добошь..........Lansford, Pa.
Ив. Сабатъ...................Yonkers, N. Y.

Ихъ заступники:

Ал. Горбаль, Мих. Югасъ, К. Кобанъ, А. Валевскій, Ник. Добровскій.

Контрольна комісія:

о. Н. Пôдгорецкій, box 31, Jersey City, N.J.
К. Кирчôвъ, 140 Essex Str., „ „
Ив. Гардый, Trauger, Pa., Westmorel. Co.

За 70 центôвъ на мѣсяць Союзъ платить 600 доляровъ посмертного за мужа, а 300 доляровъ за жену и другі запомоги въ разѣ инших нещасных выпадкôвъ.

Въ Союзѣ можете убезпечити вашѣ дѣти за таншій грошѣ якъ де инде а посмертне за нихъ дôстанете больше якъ де-инде.

УПÔМНЕНЄ!

П. Секретарѣ!

Пригадую § 9 статутôвъ „Союза“, на пôдставѣ котрого члены приступаючѣ до „Союза“ а маючѣ высше 40 лѣтъ мають до трохъ мѣсяцѣвъ по вступленю предложити менѣ метрику уродженя.

С. Ядловскій.

ПОСМЕРТНЇ ВѢСТИ.

ИВАНЪ КУРИЛА, членъ Р. Н. Союза и бр. св. О. Николая въ Auburn, N. Y., вôд 38, померъ 22 Января 1904. Покôйный походивъ зъ Смôльника, пов. Лѣсько, Галичина. До Союза належавъ вôдъ 1900 року и бувъ першимъ основателемъ братства въ Auburn.

Вѣчная память!

Ч. 255. КВІТЪ $300.00 на триста долярôвъ, котрѣ п. Афтанасъ Пипкашевичь отримавъ яко посмертну запомогу по женѣ Катаринѣ зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Ford City, Pa. Januar, 1904.

Афтанасъ Пинкашевичь.

СВѢДКИ: Павло Гуйчикъ.
Мих. Крупиникъ, предс.
Се анъ Баль секретарь

До вѣдомости всѣмъ п. секретарамъ „Союза“!

О хорошѣ оригінальнѣ вôдзнаки для дѣтей Р. Н. Союза вже постаравъ ся, а также и о новѣ вôдзнаки для старшихъ. Кождый членъ до 3 мѣсяцѣвъ вôдъ часу вступленя мае мати вôдзнаку. Прошу всѣхъ п. секретарôвъ сейчасъ менѣ донести, скôлько вôдзнакъ для старшихъ и скôлько для дѣтей маю прислати кождому Вôддѣлови. Вôдзнаки для старшихъ мае ся все продавати по 85 цт., а вôдзнаки дитиннчѣ по 25 ц. и то лишь за готовку.

С. Ядловскій, голов. секретарь.

До вѣдомости членамъ и мѣсцевымъ секретарамъ „Р. Н. Союза“.

1. Тôлько члены платячѣ 70 центôвъ на мѣсяць мають право доставати „Свободу“ безплатно.

2. Тôлько тѣ жены, що платять на цѣле посмертве а ихъ мужѣ не належать до „Союза“ мають право доставати „Свободу“.

3. Жадныхъ змѣнъ адресôвъ вôдъ поодинокихъ членôвъ „Союза“ не принимаемо. Всякѣ адресы або змѣны адресôвъ мають намъ засилати тôлько мѣсцевѣ секретарѣ а нѣхто иншій.

Редакція.

Рухъ
въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

НОВІ БРАТСТВА.

Въ мѣсяцю Январу 1904 приступили до Р. Н. Союза 3 новѣ вôддѣлы, именно: Бр. св. О. Николая въ Perth Amboy, N. J., бр. св. О. Николая въ Chisholm, Minn. и сестричне братство зъ Glen Lyon, Pa. — Славно!

МІТИНҐЪ

бр. св. Петра и Павла въ Ню Бритейнъ, Конн., вôддѣлъ Р. Н. Союза 94, вôдбувъ ся дня 27-го Децембра 1903 року. До уряду выбранѣ: Йосифъ Ґерентъ предсѣдатель, Иванъ Штука заступникъ, Мих. Карбовникъ секретарь, Мих. Цапикъ касіеръ.

ЗВЕРТАЄМЪ УВАГУ

тихъ членôвъ бр. св. Юрія, вôддѣлъ 49 Руского Народного Союза, що повôдъѣздили на другѣ плейзы за роботою а мають вже по 3 мѣсяцѣ неплачено, щобы сейчасъ заспокоили свôй довгъ, бо инакше будуть зô спису членôвъ вымазанѣ а въ разѣ якого нещастя не дôстануть жадной запомоги. Голосити сь до предсѣдателя:

Йосифъ А. Даниловичь, Box 66, NEW DERRY, PA.

Федоръ Ющакъ, секретарь.

БРАТСТВО

св. Йоана Хрестителя

въ Олифантъ, Па. в. Союза 3. заложене 1889 року. Числить членôвъ около 400.

Мітинґи вôдбувають ся въ мѣсцевôй рускôй школѣ кождои першои недѣлѣ по першôмъ. Урядъ: Ю. Хилякъ предсѣд., П. Ґижа заступникъ, О. Ковтко секретарь, Ю. Кретъ заступникъ, Ст. Френчко мол. касіеръ, контрольна комісія: о. Н. Струтинскій и М. Паздрій, опѣкуны хорыхъ на Олифантѣ: П. Гавранъ, на Ґрасахъ: Ив. Семôратъ, на Антаріо П. Челакъ, на Ричу Ос. Возникъ, капітанъ Д. Лабовскій, Ст. Шкирпанъ заступникъ, господарь Д. Лецакъ, хорунжій И. Смакула. Секретарь „Союза“ М. Паздрій.

Лишь 4 доляры и пôвъ
коштуе на рôкъ

„Літературно-Науковый Вѣстник“.

Выходить, що мѣсяця великими книжками що мѣстять въ собѣ около 200 сторôнъ друку. Кождый інтелиґентный Русинъ въ Америцѣ повиненъ бути предплатникомъ „Літературно-Наукового Вѣстника“.

Предплату можна высилати до редакціи „Свободы“ або впрость до краю на адресу: Літературно-Науковый Вѣстникъ“, ул. Чарнецького 26, Львôвъ, Galicia, Austria.

НАДÔСЛАНЕ.

Чесна Редакціє!

Прошу помѣстити мое спростоване стиха пôдъ заголовкомъ „Привѣтъ Правдѣ“, котрый помѣщеный бувъ въ 1-ôмъ ч. „Правды“ на сторонѣ 3. Це я уложивъ сей стихъ. Якъ можете прочитати зъ залученои Вамъ копіи оригіналу, початковѣ буквы читанѣ зъ долины до горы становлять вѣрну характеристику „Правды“ и еѣ „редактора“. Я злый за се, що „Правда“, якъ звычайно собѣ она, кожду добру, правдиву думку перекручуе и обертае на ложь, отжежь видно зъ сего, що она всѣ дописи перекручуе. Тому оттутъ заявляю, що змѣстъ мого стиха дословно бувъ слѣдуючій:

Хоть разъ только читалъ „Правду“,
Уже тѣшивсь надъ звычай,
О нѣй серцемъ радовалъ ся,
Правду бачилъ якъбы рай.
А то правда вѣрна, щира,
Лишь въ нѣй сонце правды єсть,
Кождый только, що ѣ бачилъ
Кликалъ: Правдѣ, слава, честь!
И промовилъ русскимъ словомъ
До сусѣдôвъ и братовъ,
Ану правдовъ Руси дѣти,
Лишь невъ побємъ мы врагôвъ.
Гайда братя єй читати,
Рôдной мовы незабыть
О нѣй только намъ думати
Тожь най „Правду“ кождый чтить.
Коли бранжа радикаловъ
И безбожниковъ гуде,
Викторъ Гладикъ нашь редакторъ
Въ ихъ таборѣ на иде.
И не подасть руки такимъ
Жидовскимъ прихвостнямъ недасть.
О нѣмъ кождый добре знає,
Ляхамъ Руси не продасть.
У Ню-Йорку славномъ мѣстѣ
Єстъ тамъ орґанъ „Общества“
Тымъ орґаномъ наша „Правда“
Ѣ, ъ, ы въ нѣй всегда.
Мы повиннѣ ю поперти
Словомъ, дѣломъ и душовъ
А вна освѣтить, якъ зоря
День освѣчає облакомъ.
Весна красить свѣтъ цвѣтами
А правда нашь умъ красить
Роса землю вôдсвѣжає,
Правда умъ нашь вôдсвѣжить.
А хоть ворогъ росу правды
Каменемъ хоче привалить
Сила „Правды“ все поборе
Русь якъ жила буде жить.
О! Не згине Русь святая,
Иолопы єй не згнетуть
Юродивѣ сыны Руси...
Най жиє намъ правды путь!

Василій Когуть, Winnipeg, Man.

— Хочете правовати ся, выставити кому повномочіе, купити або продати маетокъ, достати сплатокъ, сколектовати грошѣ вôдъ довжникôвъ або увôльнити ся вôдъ войсковои екзецирки, пишѣть до John-a Nemeth-a 457 Washington St. New York, N. Y. Вôнъ вамъ всьо зробить якъ найлѣпше и скоро.

ПОДЯКА.

На руску церковь въ Гладишовѣ, Галичина, зôбралисьмо въ окт., нов., дец. 1903 р. въ:

Jersey City, N. J.	149.00
Yonkers, N. Y.	56.25
Bayonne, N. J.	4.00
New York, N. Y.	10.25
Newark, N. J	12.00
Разомъ	$231.50

Складаемо щиру подяку всѣмъ жертвователямъ и желаемо, абы Господь Богъ стократно вынадгородилъ.

Jersey City, N. J. Feb. 1, 1904.

Емиліанъ Ковальчакъ.
Стефанъ Яцевичъ.

НОВИНКИ.

— ЧОГО вже нынѣ не продають? Въ Америцѣ вуха, въ Китаю дѣти, а въ Росіи ... жѣнки? Ось зро яку історію доносять російскѣ часописи зъ Сибіра. Оденъ селянинъ изъ села Петрôвки выславъ до начальника повѣтовои поліціи письмо слѣдуючого змѣсту: „Маю честь просити Васъ, щобы Вы умѣстили въ часописяхъ оповѣщене, що въ Петрôвцѣ е на продажь 20-лѣтна баба, то е моя жѣнка и двое поросять — разомъ за 23 рублѣвъ. Моя жѣнка дужа гарна, крепка зъ ней господиня, тôлько дуже сердита, сварлива и злюща; поросята добре выпасенѣ и товстенькѣ. На бажане можу выслати жѣнку зъ поросятами за послѣплатою.“ Коли начальникъ поліціи вôдобравъ се письмо, удавъ ся сейчасъ до Петрôвки, бо гадавъ що селянинъ або закпивъ собѣ зъ него або не споcна розуму. Однакъ показало ся, що селянинъ хотѣвъ справдѣ продати жѣнку. Заявивъ, що мусать то зробити, бо вона затрою ему жите.

— НА кару смерти черезъ повѣшене засудивъ судъ въ Мавкъ Чонкъ, Па. Словака Мартина Лещиньского за убійство Русинки Маріи Яникъ зъ Лансфордъ, Па. Якъ мы доносили свого часу, Лещиньскій мешкавъ або, якъ нашѣ люде говорять, бувъ на „бордѣ“ въ Маріи Яникъ въ Ландсфордъ. Єго наклôнъ до пятики и наскрôзь лаха вдача спонукали Марію Яникъ выповѣсти ему помешкане а се такъ розлютило пяницю, що убивъ еѣ. По довершенôмъ убійствѣ, злочинець хотѣвъ утечи, але его зловили скоро и вôдставили до вязницѣ. Теперь повисне на шибеници, бо нема найменшои надѣѣ, щобы ґубернаторъ помилувавъ его.

— ЯКІЙСЬ Григорій Гловацкій, замешк. въ Шенандоа, Па. прострѣливъ оногды свою жѣнку а опôсля й собѣ вôдобравъ жите. До сего дѣла мала пôпхнути Гловацкого розпука, що не мôгъ найти роботы.

— СМЕРТЬ въ огни найшло въ майнерской оселн Берлинъ, коло Сомерсетъ, Па. двое дѣтей Ф. Беня. Огонь повставъ наслѣдкомъ експлозіи нафтовои лямпы и такъ скоро розширивъ ся, що двое дѣтей, 9 и 12 рôчне, котрѣ спали на поверсѣ, годѣ было вратувати. Нещасні згорѣли на углякъ. Беньо е имовѣрно угорскимъ Русиномъ або Словакомъ.

— ЗАХЛАННÔСТЬ, чи дбалôсть о душѣ людскій? Кажуть, що оденъ зъ тутешныхъ гр. к. священикôвъ, Л., забѣгае ажь на Taylor, Pa. хоронити небôщикôвъ хочь тамъ е поблизшѣ священики того самого обряду.

— НАПИЛА ся до волѣ. Въ дворской гоpальни въ Остновѣ, бобрецкого повѣта, въ Галичинѣ, хотѣла дворска служниця Ксеня Сметаньска начерпати горѣвки зъ величезнои кади. При тôмъ спѣшила ся одначе и такъ поводилась необережно, що втратила рôвновагу и комѣть головою впала до спиритусу. Бачили се робôтники и сейчасъ вытягнули еѣ, та мимо того нещаслива по 12-охъ годинахъ померла середъ страшныхъ мукъ.

— ЗЪ исторіи паперу. Анґлійскѣ часописи розписують ся про справоздане славного подорожника Свенъ-Гедіна, котре подае кольѕка цѣкавыхъ спостережень о старинѣ паперу, якій выроблювано зô шматъ. Вынахôдъ сей приписують загально Китайцямъ; при здобутю мѣста Самарканды въ р. 794, сей вынахôдъ пôзнали Арабы. Въ Европѣ запôзнано ся зъ тымъ вынаходомъ доперва въ часѣ хрестоносныхъ походôвъ. Именно папѣрнѣ въ Дамаску достарчували Европѣ черезъ грецкихъ купцѣвъ першѣ взôрцѣ, изза того папѣрь въ першихъ вѣкахъ середныхъ называно часто charta damascena. Пôсля подавь китайскихъ вѣкъ паперу сягае до 2000 лѣтъ передъ Христомъ. Чи такъ е справдѣ? Свенъ-Гедінъ найшовъ въ часѣ своихъ подорожей черезъ пустиню Ґобі паперовѣ рукописи, котрыхъ змѣстъ свѣдчить, що вони походять зъ III. столѣтя по Христѣ. Такъ само натрапивъ вôнъ у пôвнôчныхъ береґôвъ озера Льопъ Норъ на цѣлый рядъ манускриптôвъ паперовыхъ зъ того самого часу. Фактъ той стверджувавъ затымъ еєствоване паперу зô шматъ вже въ 2 гôмъ столѣтю по Христѣ. Рѣчь та рѣшить ся доперва по докладнôй контролѣ критичнôй рукотворôвъ черезъ ученыхъ европейскихъ, котрымъ Свенъ-Гедінъ повѣривъ розслѣдъ тыхъ квестій.

ЖЕРТВЫ ВОЄНЪ.

Ученѣ, котрѣ агітують за знесенемъ постôйныхъ армій и рѣзнѣ людей, яка наз ыває ся вôйною, обчислили, що число убитыхъ въ розличныхъ вôйнахъ 18-го столѣтя выносить 19 мі іонôвъ особъ. Въ протягу послѣдныхъ 30 столѣтъ жертвою воєнъ упало загаломъ 1200 мілiонôвъ людей. Страшно!

На той основѣ робить астрономъ Фламаріонъ цѣкавѣ обчисленя: Кровь тыхъ людей заняла бы 180 мілiонôвъ ведеръ и важила-бъ 500 міліонôвъ кільограмôвъ. Наколи-бъ тѣла погибшихъ покласти одно на другômъ, такъ повстала бы драбина, по котрôй можна выйти на мѣсяць, себто высока на 50 тысячь миль. Коли-бъ тыхъ трупôвъ вкинути до каналу Ля Маншъ, повставъ бы мôстъ помѣжь Анґлією и Францією, котрый роздѣливъ бы Пôвнôчне море вôдъ Атлянтійского. А коли-бъ голови безталанныхъ жертвъ покласти разомъ одну коло другои, такъ повстала бы опережь кулю земску.

— НОВА дуже цѣкава книжка: „О чѣмъ радили на вѣчу въ Йонкерсь, Н. Й.“ Коштуе 10 центôвъ. Доходъ призначеный на Амер. Рускій Народный Фондъ. Адресувати Narodnyj Fond Box 108, Jersey City, N. J.

ФАРМЫ ДАРОМЪ.

Найпевнѣйшою пôдставою будучности е фарма. Фармеръ не мусить боятися страйку, застановленя роботы, зниженя платнѣ, покалѣченя, калѣцтва, нужды въ наслѣдокъ промыслового упадку, якого власно теперь надѣють ся, фармеръ въ спокою уживае овочѣвъ свои працѣ, е независимый, е своимъ паномъ. Хто ся хоче занимати фармерствомъ достане 160 акрôвъ найлѣпшои землѣ на котрôй ся все родить, що посѣе — зовсѣмъ даромъ. Дуже здорова краина, умѣркована зима, нема горячки, подостаткомъ доброи воды, близько желѣзницѣ, добрѣ торги, де все за готовѣ грошѣ можь продати. Хто хоче стати участникомъ того добродѣйства и собѣ та родинѣ забезпечити будучность, нехай сейчасъ пише до General Farm Land Co., Joliet, Ill.

Читайте дѣти!

Даемо вамъ до розвязаня слѣдуючу загадку:

Поставте у кождый зъ девятьохъ малыхъ квадратикôвъ (squares), котрѣ понизше бачите, одно зъ слѣдуючихъ чиселъ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, але такъ, щобы кожде зъ тыхъ чиселъ было тôлько разъ написане и, щобы сума чиселъ находячихъ ся въ трехъ квадратикахъ рахована вподовперекъ, зъ горы въ долину и навскôсь дала всегда число 15.

15	15	15	15	15
15				15
15				15
15				15
15	15	15	15	15

Розвязку присилайте найдальше до 15. Марця 1904 на адресу:

Svoboda, R. D. Box 353, Scranton, Pa.

По 15-ôмъ Марци имена всѣхъ дѣтей, що пришлють добру розвязку будуть вложенѣ до скриночки и льосованѣ. Дитина, котрои имя найперше буде вытягнене зъ скриночки достане въ дарунку книжочку „Лисъ Микита“, друга достане „Пригоды Донъ Кихота“ а трета „Оповѣданя для дѣтей“.

Где есть?

Хто хоче шукати своихъ краяновъ черезъ нашу ґазету, мусить заплатити 25 центовъ за кожде оголошене наперёдъ.

Пошукую

въ важнôй справѣ Андрѣя Филяка, родомъ зъ Воловця, горлицкого повѣту въ Галичинѣ. Робивъ недавно сему въ Ансонiи. Хто менѣ о нѣмъ донесе достане $5.00 нагороды.

John Boroshovich,
24 Jersey St., Ansonia, Conn.

ВСЯЧИНА

НАГАЙКА САХАЛИНЬСКОГО КАТА.

„Въ Росiи нема вправдѣ кары смерти для неполiтичныхъ переступникôвъ и злочинцѣвъ, та за те є кара и муки, о якихъ и не снилося цивiлiзованому свѣтови. Ось слухайте: Росiйскiй фейлєтонiстъ, Дорошевичъ, що вôдбувавъ подорожи по Сибiри та Сахалинѣ, розказує въ однôй петербурской часописи, що вôнъ мае нагайку „славного" сахалиньского ката, Камлева. Та нагайка — пише Дорошевичъ — переменяла ся въ рукахъ того катôвского вiртуоза въ артистичный инструментъ. Найвправнѣйше око не могло нѣякъ пôзнати, чи ударъ нею бувъ справдѣшный чи „позорный". Коли катъ показавъ менѣ ту стару нагайку, запытавъ я єго, кôлькома ударами може вôнъ убити чоловѣка. „Двома" — вôдповѣвъ вôнъ. Однакъ опослядумавъ и сказавъ не безъ гордости: „Вкôнци выстане и одень, щобы поломати ребра." Опôсля давъ вôнъ менѣ представлене. „Ось маєте два удары — сказавъ — оденъ справдѣшный, а другiй позорный, такъ званый „кожуховый". Я положивъ на лавку свою грубу нотатку — у воздусѣ засвистало, давъ ся чути страшенный ударъ и нотатка розлетѣла ся на дрôбнй кусничкы. „Такъ, теперь положѣть ту ласкаво свою ручку" — сказавъ вôнъ. Изъ жахомъ положивъ я на лавку руку. Той самъ рѣзкiй свистъ, той самъ страшный ударъ — и я почувъ черезъ рукавичку легенькiй дотыкъ, немовъ нѣжныхъ жѣночихъ пальчикôвъ. Камлевъ поглянувъ на мене зъ трiюмфомъ. „Дивна рѣчь, сказавъ я, щобы лишь сказати що небудь. И нѣхто не пôзнае?" — „Нѣхто! Мы-жь працюємо на се — учимо ся на соломяныхъ ляльках". А коли я сказавъ тому страшному чоловѣкови: „Ту кару, якъ кажуть, мають знести", — поглянувъ вôнъ на мене похмуро. Однакъ, опôсля перехрестивъ ся и сказавъ: „Давъ бы се Богъ!" И такъ говоривъ не Левъ Толстой, а росiйскiй урядникъ, катъ изъ Сахалину!

ЧУДНА НЕДУГА.

Науковый свѣтъ займає ся вôдъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ новою недугою, котру въ Африцѣ охрещено именемъ сонницѣ. Найздоровшiй жилецъ Африки не є передъ нею безпечный. Єще вчера не хибувало єму нѣчого, а нынѣ є вже въ лихôмъ настрою, лютымъ, кваснымъ, пригнобленымъ и сумнымъ. Черты єго лиця змѣняють ся дуже скоро. Стають ся набрескльми, немовь вôдъ пухлины. Опôсля являе ся бôль головы, сполученый зъ заворотами, млоене и переворoты въ травленю. По кôлькохъ мѣсяцяхъ все те погôршае ся и кождый муринъ знае вже тодѣ, що єго жде. Мимо величезного зъусилля и розпучнои обороны огортае єго сонность непобормa. Въ кождôмъ мѣсци и въ каждôй порѣ недужiй засипляе. Иде дорогою, падае и спить. Сѣдае до обѣду и засипляе пôдчасъ ѣдженя. Одягае ся въ сорочку, тай почипае спати, одягнувши лише оденъ рукавъ и т. д. Чинне жите кôнчить ся теперь у ньому, а недуга бôльшае. Сонность росте зъ кождымъ днемъ, вôдъ часу до часу приходять корчѣ мязôвъ, котрi постепенно змѣняють ся въ грôзнй конвульсiи. Пôддержка орґанiзму черезъ поживу перерываe ся, тѣло худне, а вкôнци слѣдуе летарґъ и недужiй запенадає въ сонъ смерти. Вылѣчене зъ него належить до дуже рѣдкихъ случаѣвъ. Недуга ширшае незвычайно скоро и горне безлѣчь жертвъ.

Въ цѣлôй Африцѣ, а головно въ Угандѣ, померло вже на сонницю около 100 тысячь людей.

ВЪ КАНАДѢ.

Прийшовъ оденъ до Канады
Тай питае службы,
Англикъ єму повѣдае:
Йди звôдси до нужды.
Иде бѣдный — неборака
Тай сльнку лигає,
Вôдповѣвъ бы єму на те,
Та коли не знає.
Бо не знавъ му вôдповѣсти
И що на то сказати,
Тожь вôнъ мусѣвъ ще голоденъ
Пôвъ доби чекати.
Ой Господи милосердный
Якъ тото буває,
Що за свою бѣдну землю
Зъ голоду вмлѣває.

Василь Гайдай.

Смѣшне.

ЖИДЪ И КОВБАСА.

Оденъ американьскiй жидокъ ѣвъ ковбасу пôдчасъ тучѣ. Въ тôмъ загремѣло голоснѣйше и почавъ бити грôмъ за громомъ. Жидокъ вôдложивъ мясо на бôкъ и сказавъ перестрашеный:

— Ну, и на що таке велике гармiдеръ за таке маленьке кусень мяса?!

МИЛОСЕРНА.

— Чи вы, панѣ, живете сами, одинокi? — пытае оденъ знакомый молодои и богатои сусѣдки.

— Пѣ — вôдповѣдає запытана — зъ милосердя выховую въ своимъ домѣ бѣдну сироту.

— Такъ? Се дуже гарно зъ вашои стороны! Пожьтота сирота — хлопчикъ чи дѣвчинка?

— О, хлопчикъ — дуже гарный...

— Кôлько мае лѣтъ?

— Та... 28.

ДАВЪ ПЕРЕКОНАТИСЬ

Слухай Ваню — пытае ця рославный батюшка своего парохiянина — чому ты не женишь ся зъ Параскою?

— Кедь она не мае пичь — оправдує ся Ваньо.

— Дуракъ! — кричить пôпъ — якъ оженишь ся зъ нею, то она тебе буде мати!

— И се правда — вôдповѣдае по короткôй задумѣ парубôкъ — то теразъ юж оженю ся зъ нею.

Єсте жертвою пôдвязокъ?

Коли такъ, хочу, абы вы прiйшли порадитись мене перше, чимъ ще бôльше грошей выкинете на пôдвязки и обманчивй лѣки. Се вась не буде стояти анѣ цента, а порадитесь спецiялiсти, котрый вже тысячѣ киловыхъ особъ вповнѣ вылѣчивъ.

Тямуйте. — Безъ огляду на вашъ сумный досвѣдъ зъ иншимъ лѣкованємъ, я таки докажу наглядно, що не лишь дамъ вамъ полекшу, але зовсѣмъ вылѣчу зъ пропуклины моимъ

Хемiчно-Електричнымъ способомъ.

Належу до тыхъ не многихъ спецiялiстôвъ, котрi ручать за вылѣчене. Мôй рекордъ вылѣченыхъ пересвѣдчить кождого, що може мати довѣре до мене. Моя метода перевысшила кождый вынахôдъ на поли медицины и гоєня ранъ въ послѣдныхъ 50 рокахъ.

Читайте сесе:

Вылѣченый рѣзникъ.

Поважаный Докторе О'Мали!

Повиннôсть спонукує мене взяти за перо. Въ нашôмъ мѣстѣ є богато ос бъ. навѣщеныхъ недугою, яка й мене мучила, безъ надѣѣ на вылѣчене. Якъ-бы не вы и не ваша помôчь, бувъ-бымъ калѣкою, безъ силъ до працѣ. Мучила мене и добивала грôзна пропуклина, та теперь, завдяки вашому знаню, я зовсѣмъ вылѣченый. Працюю зновь, а навѣть тяжко двигаю. Пôдвязки вже вôдкиненй, бо не потрѣбнй менѣ до нѣчого. Чую ся щасливымъ и до смерти буду вамъ вдячный за се.

Wm. Patterson,
рѣзникъ зъ Armour & Co. Branch House Wilkes-Barre, Pa.

Моєю методою кожда особа може вылѣчитись вôдъ надсадженя безъ грôзнои операцiи и перепонъ въ працi. Можу представити васъ многимъ особамъ, що були мною вылѣченй, а котрй не жадають собѣ, абы ихъ подяку прилюдно оголошувати.

Пôдвязки не вылѣчать пропуклины.

Дръ О'Малей

Головный офiсъ, де бесѣдує ся славяньскою бесѣдою є на 158 S. Washington Str. у Wilkes-Barre, Pa.

Фiлiяльнй офисы (де вправнй лѣкарѣ лѣчать недужихъ моимъ чудеснымъ Хемiчно-Електричнымъ способомъ):

Scranton, Pa., 134 Washington Ave.
Philadelphia, Pa., 1409 Arch St.

По илюстрованый книжочки о лѣченю пропуклины пишѣть до Wilkes-Barre, Pa. Шлемо ихъ даромъ.

КУПУЙТЕ!

КНИЖОЧКИ для записованя мѣсячнои колекты и другихъ жертвъ на ваву школу, церковь, плебанiю и т. д. Можете ихъ дôстати по цѣнѣ 7 центôвъ за одну. Такй книжочки повинна кожда парафiя роздати своимъ членамъ. Кождый парафiянинъ повиненъ мати таку книжочку, тогды буде знати, що тй грошѣ якй вôнъ заплативъ на церковь и т. и. єму не пропадуть.

БЛЯНКЕТЫ на метрики хресту, вѣнчаня и похорону по цѣнѣ 2 центы за штуку.

БРАТСКИ опѣкуны хорыхъ повинни мати книжки для записованя коли хто захорувавъ, на яку слабость и т. д. Одна книжка коштує одного доляра.

— SVOBODA, —
Box 353,
SCRANTON, PA.

КНИЖКИ

!ПО ЗНИЖЕНОЙ ЦѢНѢ!

Антонiй и Клеопатра	75
Багнiтки	10
Вôзникъ Геншель	75
Метелики	50
Мôй змарагдъ	100
Матерiялы до украиньско-рускои етнографiя (3 томы) по	100
Монографiи Костомарова	50
Манiфестъ комунiстичнои партiи	20
На доброђѣйнй цѣли, комедiя	35
Нацiональне питане въ Норвеґiи	5
Нетлѣ	25
Нагула	10
„Наука" рôчникъ зъ 1878 р.	3.00
Начала физики	10
Орися	5
О торговли	5
О новыхъ податкахъ	10
Партiйна полiтика и мораль	25
Старый Єфремъ	10

(Дальше буде.)

Повысшй книжки маємо тôлько въ однôмъ або двохъ примѣрникахъ, длятого просимо замовляти сейчасъ.

Сй книжки, котрй понизше списанй можете всегда дôстати!

Американьскiй шляхтичь	15
Абу Касимовй капцѣ	30
Апостолы и Евангелiя	35
Библiя мала	30
Букварь рускiй	25
Богъ Надежда	100
Весела книжочка зъ образками	30
Велика исторiя библiйна старого завѣта	100
Велика исторiя библiйна нового завѣта	80
Граматика руска	25
Де що про звѣрята	30
Друга китичка для малыхъ дѣвчатъ	10
Дослѣды зъ поля статистики	10
Дядько Дмитро, оповѣдане про се куды идуть мужицкй грошѣ	10
Де-що про права и суды въ Сп. Дер.	10
Де-що зъ исторiи росiйскои православнои мiсiи въ Америцѣ	10
Дорога до свѣдомости	10
Домашный писарь (збôрка примѣрôвъ якъ укладати рôжнй письма)	50
Енеїда Котляревского	50
Записки школяра	20
И мы въ Европѣ	10
Коляды	20
Кльод Ґе	5
Карбы	25
Календарь „Союза" (1904)	25
Казка про жида	10
Кормъ душѣ	100
Конституцiя Сполуч. Державъ	10
Лисъ Микита	50
Малый Робинзонъ	10
Микола Палкинъ	10
Микола Костомаровъ	5
Народный Рухъ Ав.-Уг. Русинôвъ	15
Оповѣданя для дѣтей	20
Оповѣданя Стороженка	10
Оферма	10
Образки зъ Америки	10
Оповѣданя С. Макара	15
Пѣснословець	40
Пригоды Донъ-Кихота	40
Повѣсти Федьковича	20
Поезiи Шевченка	1.25
Про вôдступник. вôдъ рос. православiя	10
Павуки та мухи	2
Псалтирь великiй	300
Псалтирь меньшiй	100
Pid Krestom	100
Розмова Поляка зъ Русиномъ	10
Рыболовы, оповѣданя Ковалева	75
Рускiй спѣванникъ	40
Ревiзоръ зъ Петербурга	30
Рускiй страйкъ	10
Русины пряшôвскои епархiи	35
Страйкъ и Бойкотъ	10
Судный день	50
Словаки чи Русины?	25
Стежечка въ рай	50
Тарасъ Шевченко	15
Тымко Гаврилюкъ	15
Украдене щасте	25
Хлѣбъ душѣ	1.00
Читанка друга	25
Читанка трета	40
Читанка четверта	50
Шейкспiръ въ повѣсткахъ	10
Школа	20
Яблочникарь, комедiя	15

(Дальше буде.)

Замовляйте тôлько тй книжки, котрй бачите въ послѣднôмъ числѣ „Свободы".

Всѣ попереднй списы и цѣнники книжокъ суть неважнй.

Зъ замовленями посылайте и грошѣ.

Пишѣть выразно.

Замовлень на суму менчу якъ доляра не принимає ся.

Почту мы оплачуємо.

Адресъ:
SVOBODA,
Box 353, Scranton, Pa.

Кожде Братство

повинно мати книжку для опѣкуна хорыхъ, одну або бôльше, для записованя коли, хто захорувавъ и якъ довго бувъ хорый. Таку книжку можете дôстати въ Ред. „Свободы". Одна коштує доляра. Грошѣ присилайте наперёдъ.

SVOBODA
Box 353, SCRANTON, PA.

JOHN J. CAMPTON

Католицкій похоронникъ.

Вынаймае тано керичѣ
— ту и на околицю. —

410 WEBSTER STR., - SHAMOKIN PA.

ГАВРІИЛЪ МАЛИНЯКЪ
WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ в малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! замовляйте у свого!

РУСКІЙ КРАВЕЦЬ

Въ Шамокінъ, Па. мешкае рускій кравець
ПЕТРО КУЗМИЧЬ
425 N. Shamokin str.

Робить вôнъ всѣлякі убраня мужескі складно и дешево

Хто у него замовить убране, нѣколи того не пожалуе

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
готельничій
на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво мае,
Повні склянки доливае.
Є цигара, є и галя
На мітинги, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь неодно цѣкаве, —
А ще выпешь, то знай брате,
Пôде дальше, якъ у пиіты!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
36 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровшій и найтаншій напитки всякого рода и пораду, де най лучше купити шифкарту

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК.)

СПЕЦИЯЛІСТ
СЛАБОСТЕЙ
ЖІНОЧИХ.
ДИТЯЧИХ
І ВЕНЕРИЧНИХ.

Жени при породі дізнають особлившої опіки.

Офіс: 227 N. Shamokin Str. SHAMOKIN, PA. | Телефон Nr. 1673

Юліянъ Копистяньскій
(JULIAN KOPYSCIANSKI)
424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлѣпшій напитки можна ту дôстати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого ґатунку, горѣвки доскональй, цигара дуже добрй.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька!

Виробляе братскі машлѣ, шапки, вôдзнаки, хоругвы, уніформы.

Цѣнникъ и пробы высылае даромъ.

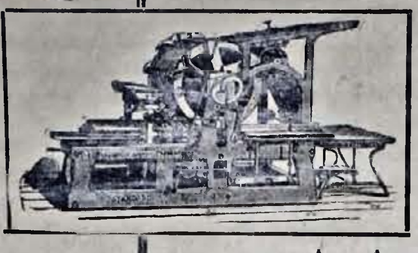
Можете писати до насъ по руски, словацки або польски.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

Друкарня „Свободы"

ВЫКОНУЄ:

ТИКЕТЫ, на пікніки, балѣ, выгравки, представленя,
ПАПЕРЫ листови,
КОВЕРТЫ для братствъ и поодинокихъ людей,
СТАТУТЫ братскй,
КНИГИ параф. и братскй,
КНИЖКИ колекторскй, братскй и т. п.,
ПЛЯКАТЫ,
ЦИРКУЛЯРѢ

и взагалѣ всѣ роботы друкарскй

!!!СТАРАННО, ТАНО И НА ЧАСЪ!!!

АДРЕСЪ: **SVOBODA,**
BOX 353, SCRANTON, PA.

ИВАНЪ ГЛОВА

JOHN GLOVA (POSTMASTER)
— въ —
Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякй потрѣбнй рѣчѣ до житя, якъ також можна купити убраня майнерскй и звычайнй.

Посылае также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають людѣ солідного Ивана Глову.

ГАРМОНІЕ!

Найлѣпші, найсильнѣйшй и найтаншй гармоніи можете дôстати у мене. — Пишѣть по великій цѣнникъ зъ образками, въ котрôмъ найдете машинки до друкованя, годинки, що кукають и грають, гуслѣ, басы, кларнеты, краснй файки, бритвы, печатки и много другихъ новыхъ а потрѣбныхъ рѣчей.

S. KELTONIK, PUNXSUTAWNEY, PA.

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

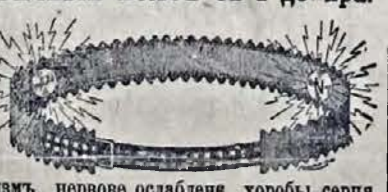
Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.	Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

$5-вый цѣсарскій ЕЛЕКТРИЧНЫЙ ПОЯСЪ за 1 доляра.

Щобы впровадити нашь $5.00 Цѣсарскій Електричный Поясъ спродамо въ протягу слѣдуючихъ 30 днѣвъ 10.000 сихъ поясôвъ по незвычайно низькой цѣнѣ с. є. по **1 дол.** ЛѢЧИТЬ ПОДЧАСЪ СНУ. Руматизмъ, нервове ослаблене, хоробы серця, остре перехолоджене, диспепсію, хоробы печѣнокъ, бôль въ грудяхъ, бôль головы, ґрипъ, хоробы почокъ и жолудка, слабости жѣночй, бôль въ крижахъ и т. п. УСУВАЄ БÔЛЬ ВЪ ПРОТЯГУ ОДНОГО ДНЯ. Тысячѣ людей вылѣченыхъ кождого дня. Бôльше якъ 4.750.000 людей уживае ихъ нынѣ. ПИШѢТЬ ДНЕСЬ и залучѣть $1.00 а мы пôшлемо вамъ поясъ и оплатимо пересылку.

C. J. Kapoun, Co., 1016 Collins Str., Joliet, Ill.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ld.

въ —
SHAMOKIN, PA., 327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $4,000.00 Заряджують нимъ:

Н Габура, М. Колодѣй и М. Пелякъ.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read

The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?

CONDRAD LOTZ,
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

оправляе книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясеній. Также робить книжки для братствъ, церковъ, бизнесменôвъ и т. д. За роботу гварантія.

Гей Русины! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго куна! Она веде просто до

Юрія Хиляка

въ OLYPHANT, PA

Вы его певно добре знаете. Въ него знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднѣйшій сторъ въ убранями. Купите добре „шифкарту" и скоро и безпечно пôшле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ мае ще найпараднѣйшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:

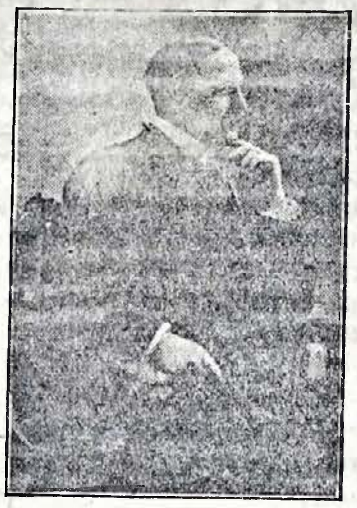
Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погостите ся, якъ въ рôдной бабки на весѣлю

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
TROMETTER'S
(Тромейтеръ)
при Рединьскôмъ депо въ Shamokin, Pa.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагоджені на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремй комнаты для родинъ. Найлучшй вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

ЧОГО ТЕРПИТЕ?

ЧОМУ СЯ ТРАПИТЕ, КОЛИ ЛЕГКО МОЖЕТЕ ВЫЛѢЧИТИСЬ ИЗЪ СВОИХЪ ХВОРОСТЕЙ?

Прочитайте собѣ низше наведеныи подяки, которыи писали люди дякуючи Проф. Д-ръ Е. С. Коллинсови за сохранене своего здоровля. Подôбныхъ подякованій мае онъ дуже много, но задля браку мѣсця, неможемо всѣхъ помѣстити.

ПУБЛИЧНЫИ ПОДЯКОВАНІЯ.

Многоув. Проф. Коллинсъ!

Дуже бы мене тѣшило щобы сте изволили приняти тыхъ моихъ нѣсколько слôвъ при добрôмъ здоровлю. Допошу вамъ, що по ужитю вашихъ лѣкôвъ я чувствую ся цѣлкомъ здорова, не чувствую уже болѣзнь въ тѣлѣ, маю добрый апетитъ и въ всѣмъ есьмъ спокойна. Вашое глубокое знаніе въ лѣченіи тяжкихъ болѣзней поручаю всѣмъ нашимъ краянкамъ.

Съ почтеніемъ

Анна Обештеръ,
374 Anle Street. Pottstown, Pa.

Многопоч. п. Проф. Коллинсъ!

Пишу вамъ радôстну новину, но неможу знайти на досыть слôвъ, щобымъ вамъ могла подякувати за вашу помôчь и лѣки, которыи мене такъ короткôмъ часѣ уздоровили. Мала я передъ вами много докторôвъ, але жаденъ менѣ не помôгъ и для того и раджу, кто терпитъ на яку нибудь внутренну слабость, щобы удавъ ся до Проф. Коллинса а той вамъ напевно поможе.

Анна Нѣмецъ,
1210 Garden Street. Hoboken, N. J.

Пов. п. Проф. Коллинсъ!

Якъ вамъ вѣдомо, терпѣлъ я бôльше якъ два роки на заворотъ, гукъ въ ушахъ и слабый слухъ а лѣкарѣ которыи мене лѣчили, сказали менѣ що весь мôй нервовый системъ есть зôпсутый. Я выдалъ много грошей на докторôвъ и лѣки, але болѣзни не уставали. Я удалъ ся до васъ п. Проф. Коллинсъ и заразъ по першихъ лѣкахъ хворôсть устала и можу спокôйно працювати. Дякую сердечно за вашу помôчь и услугу.

Матѣй Зугечичь,
Box 123, Bellefonte, Pa.

Высокоч. Проф. Д-ръ Коллинсъ!

Майже оденъ рôкъ лѣчили мене иныи докторы на гостець але менѣ непомогли и ужемъ ся готовилъ на смерть. Я немогу вамъ досыть подякувати за тое добродѣйство якое вы менѣ преуказали, въ такъ важной и надъ мѣру болѣзной слабости.

Примѣть хотяй щиры подяки!

Яковъ Хомичь,
... Street, South Bridge, Mass.

Лѣкаря найлѣпше хвалятъ подяки и свѣдоцтва нимъ выздоровленыхъ людей. ПРОФ. Е. С. КОЛЛИНСЪ дôстае що день бôльше листôвъ, въ которыхъ дякують ему выздоровленыи пацієнты. **Здоровле есть правдивымъ щастемъ!** Проф. Д-ръ Е. С. КОЛЛИНСЪ есть извѣстный кождому и славный на цѣлый свѣтъ лѣкарь, котрый умѣе и тамъ щастіе и блаженство привернути, где уже другіи лѣкарѣ стратили цѣлкомъ надѣю на выздоровленіе пацієнта. **Онъ говорить, що причиною смерти много людей есть застареніе и занедбаніе слабости.** Належитыи лѣки, рѣшуче пôзнаніе слабости и добре захованіе лѣкарскихъ приписôвъ, приносять певне выздоровленіе. — **Терпите на слабость,** на котру дармо глядали сте помочи у другихъ лѣкарôвъ, котрыи вамъ ще згôршили слабôсть лихимъ лѣченіемъ? **Маете яку внутрену або верхну слабость?** Або зъ причины застудженя и занедбаня маете нездоровый жалудокъ, груди, плюца або другіи тѣлесныи органы? Терпите може на яку тайну слабôсть?

Не тримайте вашу слабôсть въ тайнѣ, не ганьбѣть ся, але безъ ваганя удайте ся съ повнымъ довѣріемъ до Проф. Д-ръ Е. С. КОЛЛИНСА, у которого найскорше знайдете помôчь проти всѣхъ слабостей.

Проф. Д-ръ Е. С. Коллинсовъ способъ лѣченія приносить полекшеніе и уздоровленіе въ кождомъ выпадку жолудковой слабости, походячой будьто ôтъ немѣрного ѣдженя або въ загалѣ зъ якой нибудь иншой причины.

Недуги нерокъ (почокъ), которыи суть дуже небезпечныи, пôзнае рѣшучо и вылѣчить въ короткôмъ часѣ. При лѣченю **РЕВМАТИЗМУ** усувае не тôлько бôль, але такожь своими лѣками чистить кровь, выганяе зъ тѣла зародки хвороты. Тымъ способомъ на всегда уздоровляе хворого.

Кто неможе осôбливо явити ся у Проф. Д-ръ Е. С. КОЛЛИНСА закладѣ, нехай докладно опише свою недугу и зашле на слѣдуючій адресъ:

PROF. DR. E. C. COLLINS,
140 W. 34th Street, NEW YORK.

Хворыи принимають ся въ его закладѣ ôтъ год. 10. рано до 5. вечеръ. Въ вôвторокъ и пятницю ôтъ год. 10. рано до 8. вечеръ.

УВАГА: На жаданіе посылаю книжочку „Радця здоровля", кто пришле въ стемпликахъ оплату почты.